

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

REAGANAS KINIJOJE

Dėl vidaus ar užsienio politikos

Vytautas Meškauskas

Stebint JAV prezidento viešnagę komunistinėje Kinijoje atrodo, kad jos pirmasis tikslas buvo Reagano naudai pakreipti rinkimų nuotaikas. Kai demokratų kandidatai plėšosi tarp savęs, ar ne malonu matyti dabartinį prezidentą (ir kandidatą antram terminui) labai mandagiai ir su pagarba priimančią raudonosios Kinijos sostinę?

Zinia, taip besidžiaugiant gali ateiti nuodėminga mintis. Ar tai ne tas pats Reaganas, kuris 1980 metų rinkiminėje kampanijoje kaltino Carterį 'pardavus' Taivaną komunistams? Bet šitokia mintis kamuoja tik pačius dešiniausius prezidento šalininkus, didelė dauguma yra nusistačiusi pragmatiškai, ar tiksliau - cinikiškai: jei su komunistais galima padaryti bent kiek naudingą sandėrį - kodėl nepabandyti, ir duoti už tai kreditą prezidentui? Ar ne taip ėjosi Nixonui? Taip žiūrint reikia sutikti, kad - nepaisant kokių bus tikrieji tos viešnagės rezultatai - ji bus užskaityta prezidentui kaip nuopelnas. Artėjant rinkimams matysime scenas iš jos per televiziją kaip apmokėtus skelbimus.

Bet jei taip, kodėl JAV media - spauda ir televizija - skyrė jai tiek daug dėmesio? Juk paprastai jai netrūksta kritiško žvilgsnio? Ar kartais stebint televizijos žinių programą neatrodo, kad jos perdavėjai neturi daug simpatijų dabartinei administracijai ir kad daugiau džiaugiasi jos nepasisekimais negu laimėjimais? Tai atsiminus apima piktakas džiaugsmas, kad Reagano propagandos aparatas sugebėjo savo naudai panaudoti šiaip jau priešiška nusistačiusią media. Prezidentą lydėjo per šimtas iškiliausių reporterių ir visų televizijos tinklų pranešėjai.

Zinia, jie netruko paskelbti ir nevisai dekingus viešnagės momentus. Pvz. transliuojant prezidento kalbą per Kinijos televiziją iš jos buvo išleistos vietos, kuriose Reaganas bandė kiniečius pamokyti 'vakarietiškų' dorybių, sakdamas: 'Mes prisidėjome prie naujo istorijos skyriaus parašymo, padėdami atstatyti karo sunaikintą ūkį tiek draugams, tiek ir priešams. Mes mylime taiką ir džiaugiamės laisve, nes daug kartų įvairiais laikais patyrėme, kad ūkinė gerovė ir žmonijos pažanga daugiausiai klesti, kai žmonės yra saugūs ir laisvi kalbėti, mels-

tis, pasirinkti sau kelia ir siekti žvaigždyno.'

Tos vietos Kinijos cenzoriai nepraleido ir kai kas prezidentą kritikuoja, kam jis tai išvis sakė. Turėjo juk žinoti, kad tai nebus praleista. Antra vertus, tas išbraukimas gali išeiti ir į naudą, nes parodo, kad prezidentas žino su kuo turi reikalą ir nepradeda akiai girti Kinijos komunistų vadų, kaip ankstyvesni JAV politikai garbino net patį Staliną.

Iš tikro Kinijoje yra labai griežtas režimas, kuris jau šiais metais spėjo sušaudyti bent 10,000 tikrų ar įsivaizduotų savo priešų, verčia daryti abortus ir gyventojų sumažinti nimo sumetimais net skatina žudyti ką tik gimusias mergaites! Tiesa, režimas dabar skatina šokią tokią privačią iniciatyvą, bet tik ūkinėje srityje. Kinija, žinoma, reikalinga Vakarų technologijos, bet neturi kuo už ją sumokėti. Ji nori ją gauti kreditu. Kadai senasis Rockefelleris kiniečiams dovanai išdalino lėpas, kad jie pirktų žibala. Šiais laikais panašų biznį sunkiau padaryti.

Reagano vizitas prašosi sugretinimo su Nixono, kuriam durų į Kiniją atidarymas atnešė nemažai garbės. 1972 m. Kinijos padėtis buvo daug sunkesnė. Tada (1969 m.) neseniai buvo pasibaigę susirėmimai su sovietais ir kiniečiams buvo reikalingas JAV atominis skėtis. JAV santykiai su sovietais tada irgi buvo labai geri. Nūdien tie santykiai yra blogi, sovietų karinis pajėgumas padidėjęs ir JAV yra nemažiau suinteresuotos gerais (Nukelta į 2 psl.)

Sv. Kazimiero sukakties komitetas, kuriam pavesta surengti religinį išeivijos kongresą Toronte š.m. rugsėjo 1-2 dienomis. Pirmoje eilėje iš kairės: V. Dalindienė, V. Bireta, kun. A. Simanavičius, OFM, pirm. dr. J. Sungaila, kun. P. Gaida, dr. O. Gustainienė. Antroje eilėje: A. Ulba, L. Murauskienė, kun. J. Staškus, A. Sungailienė, G. Trinkienė, J. Andrulis, E. Gudinskienė, L. Underienė, A. Taseckas. S. Dabkaus nuotr.

ŠV. KAZIMIERO MINĖJIMAS KANADOJE

J. Varčius

Šiais metais kovo mėnesį visuose pasaulio kraštuose, kur gyvena daugiau ar mažiau lietuvių, prasidėjo šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties minėjimai.

Kanadoje šv. Kazimieras iki šiol buvo paminėtas tik keliose kolonijose: Montrealyje, Hamiltone, Delhi, Winnipege ir Otavoje. Tai vietinio pobūdžio renginiai, skirti tik lietuviams, suorganizuoti parapijų ar prie jų veikiančių jaunimo organizacijų. Tai kuklūs, sakyčiau eiliniai minėjimai, nepalikę jokių pėdsakų. Šių renginių ribotumo ir kuklumo priežastis yra ta, kad nebuvo sudarytas centrinis komitetas, kuris būtų propagavęs ir organizavęs įvairiose Kanados lietuvių kolonijose kazimierinių metų iškilmingesnius minėjimus.

Pagal paskutinį Kanados gyventojų surašymą 1980 m., lietuvių Kanadoje užregistruota 17,000, kai pagal 1970 m.

surašymo davinius jų buvo 27,000. Kur dingę 10,000 lietuvių? Paslaptis yra 1980 metų surašymo anketoje, kurioje tautybė buvo sprendžiama ne pagal kilmę, bet pagal naudojamą kalbą. Tai buvo anglų ir prancūzų samokslas prieš etnines grupes, siekiant sumažinti jų skaičių ir padidinti savo retėjančias gretas.

Kanadoje apytikris lietuvių skaičius yra 25,000. Didžiausios kolonijos yra Toronto mieste - apie 10,000 lietuvių, Montrealyje - apie 5,000 ir Hamiltone - apie 2,500. Dar yra apie 15 mažų lietuvių kolonijų, kurios turi nuo 50 iki 200 bendruomenės narių, išsiskleidusių didžiojoje Kanados plotuose. Tai Vankuverio, Winnipeg, Edmontono, Otavos, Sudbury, St. Catharines, Delhi, Londono ir kitų miestų lietuvių kolonijos, kurioms dėl didelių nuotolių centrinis komitetas nedaug ką galėtų padėti.

Didžiausia lietuvių kolonija Toronto mieste iki šiol jokių renginių šv. Kazimierui pagerbti nesuruošė, bet tyliai dirba ir telkia jėgas didžiausiam kazimierinių metų įvykiui - religiniam ir tautiniam lietuvių išeivijos kongresui paruošti. Kaip Roma buvo parinkta centrinio šv. Kazimiero komiteto 500 metų sukakties minėjimų pradžia, taip Torontas to pačio komiteto sprendimu buvo parinktas kazimierinių metų renginių pabaigai, įpareigojus šios kolonijos katalikų organizacijų vadovus suruošti pasaulio lietuvių katalikų kongresą.

Kongresui rengti sudarytas organizacinis komitetas iš 22 asmenų, kuriam vadovauja dr. J. Sungaila. Darbas suskirstytas atskiromis sritimis, kurį vykdo sudarytos atitinkamos komisijos. Daug dėmesio skiriama teisingai spaudos informacijai, kuriai vadovauja kun. dr. Pr. Gaida, 'Tėviškės Ziburių' redaktorius. Siam tikslui jis sušaukė spaudos darbuotojų posėdį balandžio 5 d., kuriame dalyvavo ir 'Dirvos' bendradarbis, šio straipsnio autorius. Pagrindinius pranešimus padarė kun. dr. P. Gaida ir organizacinio komiteto pirm. dr. J. Sungaila. Iš jų pranešimų ir spaudos bendradarbių iškeltų klausimų išryškėjo kazimierinių iškilmių apimtis ir programa. Pagrindinė iškilmių dalys:

1. RELIGINIS PASAULIO LIETUVIŲ KONGRESAS - rugsėjo 1 d., šeštadienį, 10 val. ryto, Royal York viešbutyje. Po iškilmingo atidarymo bus dvi paskaitos: 'Šv. Kazimieras, Jo šventumas ir lietuviškumas' - skaitys kun. prof. dr. Paulius Rabikauskas ir 'Katalikybės ir ateizmo santykiai praeityje ir (Nukelta į 4 psl.)

VII Laisvojo Pasaulio Lietuvių Tautinių Sokių Rengimo Komitetas ir dalis atskirų narių susirinkę posėdžiui gegužės 5 d. Clevelande. Iš kairės sėdi: Vytautas Jokūbaitis, Ingrida Bublienė, Jadvyga Reginienė, pirm. dr. Antanas Butkus, Galina Guobienė, Ona Jokūbaitienė ir Andrius Mackevičius. V. Bacevičiaus nuotr.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Po Reagano viešnagės Kinijoje: Taivano perspektyvos.

- Paralelė su Hong Kongu. - Sovietai ir Vietnamas.

- Kovos Afganistane.

1972 metais Nixonas sutarė su Chou En-lai, kad Taivano sala yra Kinijos dalis, bet kad kiniečiai abejoje Taivano sąsaioria pusėje turėtų savo nesutarimus išspręsti taikingai. 1979 m. prezidentas Carteris oficialiai pripažino Kinijos liaudies respubliką, bei užmezgė su ja diplomatinis santykius ir tuo pačiu nutraukė tokius santykius su Taivanu, kuriam kongresas po to pripažino specialų statusą -- Taivanas nėra valstybė, bet faktinai turi visas valstybines teises. 1982 m. Shanchajuje buvo paskelbtas bendras komunikatas, kuriame sakoma, kad Kinija sieks taikingo Taivano klausimo sprendimo, o JAV palaipsniui mažins savo ginklų pardavimą tai salai.

1978 m. gruodžio mėn., kada Carteris paskelbė sekančiais metais įvykdytą savo nutarimą užmegsti santykius su Kinijos liaudies respublika, Taivane buvo demonstracijos. Dabar, Reaganui viešint Kinijoje, demonstracijų nebuvo, nors cenzorius sulaukė Time ir Newsweek magazinų platiniama, kurių viršeliuose buvo Reaganas Kinijoje, bet vietiniai laikraščiai apie tą kelionę plačiai rašė. Neleidimas parduoti magazinų buvo teisinamas senai nustatyta politika, kuri neleidžia platinti per daug plankius liaudies respublikai leidinius. Privačiai taivaniečiai aiškina, kad situacija yra pasikeitusi jų salos naudai, ūkiniai ji labai stipriai stovinti, ir kad Reaganas niekada jų visai 'neparduos'.

Iš tikro Taivano prekybos apyvarta su JAV pereitais me-

tais siekė 16 bilijonų dolerių, tuo tarpu su liaudies respublika tik 5 bilijonus. Taivane yra isikūrusios per 350 JAV įmonių, tačiau JAV pardavė Taivanui prekių už 6.7 bilijonus dolerių mažiau, negu iš jo pirkto. Tokiu būdu Taivanas turi didelį perteklių už kurį galėtų pirkti ginklų. JAV tačiau pildė 1982 m. susitarimą su liaudies respublika ir ginklų Taivanui šiais metais parduos mažiau negu pernai (1983 m. už 780 milijonus, šiais - už 760 mil.). Taip pat ir Kinija savo sąsaioria pusėje ginkluotų pajėgų nepadidino. Jų apginklavimas esąs dar Korėjos karo palikimas.

Taivane gyvai sekamos derybos su britais dėl Hong-Kongo likimo. Nors britai dar galėtų reikšti pretenzijų į patį miestą, tačiau jis negali išsilaikyti be vadinamųjų 'naujų teritorijų', kurias britai išnuomavo iš Kinijos iki 1997 metų. Po derybų Pekine, britų užs. reik. ministeris Geoffrey Howe paskelbė, kad D. Britanija atiduos tą savo koloniją Kinijai, kuri iš savo pusės pasižadėjo Hong Kongui leisti ūkiškai tvarkytis, kaip jis nori, dar 50 metų. Ir ne tik ūkiškai, bet taip pat pasilikti anglų teisė sistemą ir garantuotą laisvę: religijos, susirinkimų, kalbos, kelionių, spaudos ir nuo neteisėto suėmimo.

Mat, Hong Kongas yra trečias pasaulio finansinis centras po New Yorko ir Londono, ir kiniečiams rūpėtų, kad jis toks pasiliktu ir ateityje. Jis taip pat turi ir labai modernią pramonę, kuri Kinijai irgi labai praverstų. Nepaisant to pažado, kuris dar nėra formalus, kapitalas iš Hong Kongo po truputį bėga, keliai ir turtingesnieji žmonės. Jei Kinija laikysis savo pažadų Hong Konge, į ją bus palankiau žiūrима ir Taivane.

Kaip sovietų atsakymą į Reagano vizitą galima laikyti 1,000 sovietų laivyno pėstininkų išsikielimo manevrus Vietname. Lygiai 19 metų praėjus nuo pirmo JAV mari-nų išsikielimo Dan Nangle! Tai buvo pirmi bendri sovietų-vietnamiečių manevrai, nors jie turi bendro gynimosi u-tartį jau nuo 1978 metų. Sovietai naudojasi Da Nango ir

Cam Ranh Bay amerikiečių pastatytais aerodromais, o Cam Ranh Bay uoste nuolat laiko pagelbinį laivą savo povandeniniams laivams. Iki šiol tas 'bendradarbiavimas' nebuvo labai sklandus, nes vietnamiečiai nėra patenkinti jiems duodamų sovietų ginklų kokybe. Jie, pvz., negauna tokių modernių ginklų, kaip Mig-23 naikintuvai ir T-72 tankai, nors sovietai juos parduoda Indijai. Newsweek praneša, kad kiniečiai privačiai išpėję Reaganą, kad jų draugiški ryšiai su sovietais yra senesni kaip su amerikiečiais.

Viena vieta, kur amerikiečių ir kiniečių interesai sutampa, yra Afganistanas. Kai prezidentas Reaganas tai konstatavo, kalbėdamas Sanchajaus universitete, jis sulaukė ovacijų. Jei sovietai Andropovo laikais kartais leisdavo suprasti, kad jie nori politinio sprendimo, Cernenko režimas nepalieka jokių abejonių, kad Maskva apsisprendė Afganistano klausimą išspręsti ginklu. Tai liudija ir jų 7-ta iš eilės ofenzyva į Panjšir slėnį, kurį jau minėjome šioje vietoje. Nors ofenzyva buvo pradėta labai smarkiu bombardavimu iš lėktuvų, kurie sunaikino daug gyvenviečių, partizanai su savo vadu Massoud pasitraukė į šalutinius kalnus bei slėnius. Savaime aišku, kad nei vienos pusės pergalės pranešimais negali pasitikėti.

Idomų informacijų apie partizanų paskelbė britų atsargos karininkas John Gunston The Illustrated London News žurnalo balandžio mėn. numerioje. Jis praleido 12 savaičių su partizanais ir net dalyvavo jų puolime į Kabulo priemiestį Daraluman, kur yra Afganistano krašto apsaugos ministerija ir vyr. štabas. Sukilėliai 'net jo pasiklausė, kurį pastatą pulti. Nakties metu, praktiškai, jie gali keliauti po visą Afganistaną be jokių kliūčių. Netoli buvo ir sovietų barakai, bet juos sukilėliai nenorėjo pulti, nes sovietai atsikėrė kaimų bombardavimu. Prisiartinę prie Krašto Apsaugos Ministerijos pastatą saugančios molinės tvoros per 25 jardus jie jį apšaudė 82 mm minosvaidžiais. Visa operacija truko 5 minutes ir

Iš kitos pusės

Senatvė — ne džiaugsmas. Prisiminiau tą rusų posakį, skaitydamas V. Trumpos skiltį paskutiniuose AKI-RAČIUOSE. Jis ten tarp kitko rašo:

"Gerai ilgai gyventi, ypač kai jau ir pats įsikrapštai į aštuntą desėtką. Tačiau šalia metų skaičiaus negalima pamiršti ir gyvenimo kokybės." Būdamas ne daug jaunesnis, galiu tai paliūdyti. Pavyzdžiui, senesni dažnai neprigirdi ir už tat jiems sunku susikalbėti. Atrodo, kad raštu būtų lengviau ir tiksliau susižinoti, bet kur tau! Trumpa rašo:

(vm) ... atsiliepė į mano skiltelę **Ir taip, ir ne.** Abejais atvejais liečiamas eventualus mūsų sportininkų dalyvavimas olimpinuose žaidimuose. Pirmą kartą (vm) atrodo pritarė, kad 'privatai' galima būtų susitikti su tokiais sportininkais. Nežinau, kokį kitokį susitikimą galima būtų turėti. Negi įsivaizduosi kokią oficialią Vliko ar Bendruomenės delegaciją, kurios, beje, dar tarp savęs pradėtų rungtis."

"Antrą kartą (vm) vėl cituoja mano raginimą 'ruošti kaip galima gražiau sutikti lietuvius sportininkus teje olimpiadoje'..."

Iš pirmos citatos pastraipos atrodo, kad reikia išsiaiškinti, kas yra privatus ir kas viešas! 'Privatus, mano nuomone yra toks, apie kurį neskelbiama spaudoje. Juk net Draugo paskutiniame puslapyje nerasi pranešimo, kad ponas X, jei sutiks Y, pakvies jį pasivaikinti.' Jei Trumpa ragina per laikraštį tautiečius 'ruošti', susitikimas sunkiai liks privatus. Bet tai dar smulkmena. Iš esmės Trumpa rašo:

"Tačiau mane labiausiai nustebino (vm) sugretinimas lietuvių sportininkų su Gimtuoju Kraštu... Visiškai neįsivaizduoju, į kokį politinį vežimą galima įkinkyti mūsų (suprask — sovietinius vm) sportininkus. Nebent vienas kitas bandytų pasprukti."

Apie kokią olimpiadą čia kalbame? Senovės graikų? Ar 1896 metais atgaivintą? Tada sportas gal buvo dar nepolitinis. Dabartiniais laikais sportas taip susijęs su politika, kad neliko nei apolitinis nei mėgėjiškas. Skaičiuojama, kad Rytų Vokietijai kiekvienas jos atletų gautas aukso medalis valstybės išdui kainavo 'doleriais skaičiuojant' po 25 milijonus. Savaime aišku, kad totaliniai režimai tiek pinigų neskirtų, jei nematytų iš to politinės ir kitokios naudos. Už savo išskirtiną aprūpinimą sportininkai, aišku, turi, 'sponsoriui' atsilyginti. Neretai ir špionažo srityje, nekalbant jau apie propagandą.

Trumpa rašo:

"Man smagu, kad ir Sarajeve lietuvis Algimantas Šalna išsikovojo geresnę vietą (penktą) už amerikietį (dvidešimtą) biatlono varžybose."

Tos varžybos mažiausiai atitinka taikingai olimpinei dvasiai ir stebiuos, kad jos buvo įtrauktos į olimpinę programą. Juk tai žiemos karinis patrulis ant pašliūžų, kuris laiks nuo laiko turi sustoti ir šaudyti į taikinius. Tiesa, šį kartą šūviai Sarajeve nenuodė Austrijos-Vengrijos imperijos sosto įpėdinio, bet šios tokios politinės naudos sovietai vis tiek turėjo. Ar nesuvirpino jų aidas vienos širdies nestalgijos stygų... tolimoje Kalifornijoje? (vm)

REAGANAS KINIJOJE...

(Atkelta iš 1 psl.)

santykiais su kinais, kaip kiniečiai santykiais su JAV. Todėl jie galėjo Reagano vizito proga pakritikuoti JAV užsienio politiką Vid. Rytuose, Europoje ir net centrinėje Amerikoje. Jie taip pat iš Reagano kalbos išbraukė tas vietas, kuriose Reaganas užsiminė sovietų, nepaminėdamas jų vardo, ekspansionizmą ir Korėjos lėktuvo numušimą! Mat, šio mėnesio viduryje jie laukia sovietų pirmo ministerio pavaduotojo Ivan Arkipov.

Iki šiol Kinijos stiprybė buvo faktas, kad ją ir užkariavęs negalėsi suvirstinti. Po truputį jos svoris vis auga. Už tat ir reikia palaikyti su gerus santykius bei ieškoti bendrų interesų, nes jie gali atnešti abipusės naudos. Gal geriau būtų to siekti per profesionalinius diplomatus, deja - to neleidžia kas ketvirtį metį pasikartoją JAV prezidento rinkimai.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

OWNER/ OPERATORS REFRIGERATED

We offer year-round work, long and short hauls and home most weekends.

— Emphasis on earnings - weekly settlements!
— Safety award program
— Company obtained permits
— Lease purchase program available

Many other programs available to you the Owner Operator when you join the leader in the trucking industry today! Call

Marvin Kushner
800-257-7910
609-691-7000

Penguin Refrigerated
Deepwater, N.J.
a div of National Freight, Inc.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscrip-
tion per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.**RADIJAS IR SPAUDA MŪSŲ
VEIKLOS VARIKLIAI**

Kiekvieno lietuvių šių dienų didžiuoju rūpesčiu yra mūsų tautos gyvybės išlaikymas išeivijoje. Tuo rūpesčiu gyvena visos laisvojo pasaulio lietuvių organizacijos, visa išeivijos spauda ir kiekvienas samoningas lietuvis. Tas bendras lietuviškas rūpestis visus mus jungia į vieną artimą šeimą tarpe svetimųjų. Šeimą, kuri visuomet kartu aptaria jos narių nesekmes, kartu džiaugiasi laimėjimais ir siekia savo šeimos nariams laimingo rytojaus, o Tėvynei laisvės ir nepriklausomybės.

Tačiau vien rūpesčiais be pastangų ir darbo nedaug pasiekama. Kad lietuvių žiburėlis išeivijoje neužgesėtų reikia nuolatos budėti. Spaudoje matome ir radijo bangomis girdime minint savo reikšmingų atliktų darbų Lietuvai garbingas sukaktis, o kad jų atliktų darbų įnašas išliktų gyvas Lietuvos istorijai, didelį vaidmenį atlieka mūsų spauda ir jautrų gyvą lietuvišką žodį skelbiančios radijo programos.

Spaudos dėka sužinome apie lietuviško pasaulio įvykius nuo seniausių laikų, o radijo bangomis išgirstas žodis senovės laikais atrodė, kad klausytojų ausis tik pasiekė ir vėl nuskrido nesugrąžinamai. Tačiau dabar, tobulėjant įvairiems technikos išradimams ir šis gyvas radijo bangomis leidžiamas jautrus lietuviškas žodis skrenda per visą pasaulį, kaip ir spauda, palikdamas neišdildomus ir vis gyvai pakartojamus pėdsakus, vėl išgirstame tai, ką buvome girdėję ir pamiršę.

Radijo bangomis skriejantis lietuviškas žodis jautriai ir įtikinamai veikia klausytoją minint garbingus ir skaudžius tėvynės sūnų ir dukrų išgyvenimus, tautines bei religines šventes, asmenines nelaimes ar džiaugsmus. Todėl tas mūsų gimtosios kalbos radijo

valandas galime drąsiai vadinti lietuviškos dvasios šaukliais, tautinio susipratimo žadintojais ir palaikytojais, savo tautos karais-sargybiniais, kurie tartum dideli nenuoramos drumsčiai tą pilkąją kasdienybę, kelia nerimą, skelbi akovą už lietuvių tautos idealus, kelia gimtosios kalbos ir dainos grožį, neleidžia ramiai užmigti lietuviui, neleidžia lietuvių žūti. Ko nepasiekia spausdintas žodis tą jautriai paliečia gyvas radijo bangomis skelbiamas, kuris, anot poeto, gali prikelti dvasią mirštantį, gali graudinti, guosti, džiuginti ir stiprinti, kuris guodžia ligonį ar bejėgį senelį, kurio nieks nebelanko, lietuviškai nebeprakalbina.

Ir malonu spaudoje matyti, kad ypač šiuo metu viena po kitos išeivijos lietuvių vadovaujamos radijo programos mini savo ilgo amžiaus garbingas sukaktis. Kad programos būtų įvairesnės neapseina be talkininkų bei rėmėjų, o patys radijo valandų vadovai aukoja visą savo sielą ir jėgas, nes tik vieno asmens nepaprasto pasiaukojimo dėka išlaikomos. Tai ne eilinis rūpestis patenkinti įvairaus pageidavimo klausytojus tiek muzika, dainomis ir informacija. Per vieną valandą pateikti visos pasaulio svarbiausias ir ypač Lietuvai bei lietuviams liečiančias žinias. Ir tai turi paruošti patys radijo vedėjai be apmokamų talkininkų.

Viena iš tokių paminėtinų ir "Lietuvos Atsiminimų" prof. dr. Jokūbo Stuko vadovaujama radijo valanda praeitais metais atšventusi jau 43 metų sukaktį ir LB Kultūros Tarybos apdovanota premija. O kiek dar daug jų per eilę dešimtmečių vis dar premijas dalinančių nepastebėtos.

Taip metai po metų mūsų lietuviškos programos

ALT S-gos Cicero skyriaus nariai ir svečiai Biskių namuose, švenčiant skyriaus 25-rių metų veiklos sukaktį. Iš kairės: J. Zemaitis, inž. V. Mažeika, D. Lipienė, Z. Juškevičienė, E. Bartkus. Stovi: A. Juškevičius, S. Zemaitienė, J. Sulaitis, Cinkienė, J. Cinkus, J. Variakojis, S. Liepas, inž. G. Biskis.

ALT S-gos Cicero skyrius atšventė 25 metų sukaktį

ALT S-gos Cicero skyrius prieš 25 metus įsteigtas, šiemet sulaukė ir atšventė šią veiklos sukaktį, š. m. balandžio mėn. 8 d. Minėjimas įvyko dabartinio pirmininko Gedimino ir jo žmonos daktarės Biskių namuose, Chicagos priemiestyje, Claradon Hills. Dalyvavo nariai ir svečiai.

Skyriaus pirmininkas G. Biskis, pasveikinęs minėjimo dalyvius, pateikė ir trumpą skyriaus veiklos apžvalgą. Skyrius rengė minėjimus, piknikus, atskiru leidiniu išleido Tautos atgimimo dainiaus Maironui kūrinį: Rimai ir Nerimai ir jį pateikė Lituanistikos institutui Chicagoje, kaip mokslo priemonę. Skyrius kasmet atiduoda savo finansinę duoklę centrui, palaiko glaudų ryšį su Centru. Visada siunčia atstovus į Sąjungos suvažiavimus. Į šių metų Sąjungos suvažiavimą yra išrinktas ir pažadėjo vyksti St. Liepas, taip pat vyks ir pats pirmininkas. Baigdamas pranešimą pastebėjo, kad skyriaus veiklą labai sunkina narių platus išsibarstymas, įvykęs paskutiniiais metais. Teritorinis narių pasiskirstymas yra net septyniadesimties mylių spinduliu, ką jis parodė ir schemoje. Tenka pastebėti, jog dalinai dėl didelio nuotolio priežasties ne visi nariai ir pačiame minėjime galėjo dalyvauti.

jų vedėjų pastangomis skrieja per laisvą pasaulį skelbdamos Lietuvos vardą, poeto Aisčio žodžiais tariant:

O, Lietuva bangi, aš tave matau
Numintą kojų svetimų, ir
tavo kančią jaučiu,
Matau, kaip Tu ateinančiais
laikais vėl žengsi
Laisva, Didinga, be sielvarto,
be kančių...
E. Čekienė

Skyrius šiemet aukas pasiskirstė sekančiai: ALTai \$100, Kristijono Donelaičio mokyklai \$25, Dirvai \$50.

Sukakties proga skyrių sveikino inž. Eugenijus Bartkus, šio skyriaus steigimo iniciatorius, jis pasiūlydė skyriaus veiklą, paskatino tvirtai žengti į ateitį. Šiltais ir drąsinančiais žodžiais pasveikino skyrių ir Sąjungos pirmininkas inž. V. Mažeika, pateikdamas kiek žinių ir apie Sąjungos vadovybės veiklą, ateities užmojus, nuotaikas. Prašė, kvietė, kad galimai didesnis narių skaičius vyktų į Sąjungos seimą, Clevelande. Inž. J. Variakojis, pirmasis skyriaus pirmininkas trumpai nupasakojo skyriaus steigimo nuotaką, įspūdį.

Malonią steigmeną padarė buvęs ilgametis skyriaus pirmininkas, Pr. Kašuba, jis pasveikino skyrių telefonu, net iš New Meksikos, kur su žmona gyvena greta savo sūnaus, karinės aviacijos inžinieriaus ir jam talkina auginti jo vaikučius: juos lietuviškai šnekinti...

Po oficialios programos, namų šeimininkė dr. Biskienė visus pakvietė prie vaišių stalo, kur dalyviai besivaišindami dar ilgai tarpusavy šnekučiavo, dalinosi asmeniškais džiaugsmais ir plačiai pasišvalgė po skyriaus ir Sąjungos veiklą, tikslu glaudinti gretas ir stiprinti veiklą.

LT S-gos Cicero skyriaus valdybą sudaro: inž. G. Biskis — pirm., Z. Juškevičienė — vicepirm., S. Zemaitienė — vicepirm., D. Liepienė — sekretorė, J. Cinkus — išdininkas.

(zj)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

OWNER OPERATORS

The fastest growing trucking company in Charleston, S. C. and Savannah, GA. needs Owner Operators. Pays \$72 loaded/\$64 empty mile. Fuel advances. Good company benefits. Requirements: Tandem sleeper tractor. Driver must meet DOT requirements. Call:

**TAYLOR-MAID
TRANSPORTATION**
Charleston, S. C.
803-747-0559

Savannah, Ga.
GA — 1-800-282-3134
or 912-966-2086

(19-28)

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony

Federal Savings and Loan Association

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

Joseph F. Gribauskas
Executive-SecretaryDennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Šv. Kazimiero minėjimas...

(Atkelta iš 1 psl.)

dabar' - skaitys dr. Juozas Girnius. Po pietų pertraukos vyks jaunimo svarstybos, tema 'Dabarties jaunimas ir religija - kas ją stiprina ir silpnina', kurioms vadovaus G. Juozapavičiūtė-Petrauskienė. Po to įvyks jaunimo vakaronė.

2. **ISKILMINGOS PAMALDOS** - rugsėjo 2 d., sekmadienį. Dalyvaus Toronto kardino las G.T. Carter, lietuvių vyskupai, kunigai, organizacijų vėliavos. Giedos jungtinis choras, sudarytas iš Toronto ir kitų vietovių. Jis atliks naujas sukurtas giesmes šv. Kazimiero garbei. Pamaldoms dar ieškoma vieta. Atrodo, kad bus pasirinkta šv. Jono lietuvių kapinių aikštė.

3. **OPERA - DUX MAGNUS**. Jos kūrėjai - rašytojas K. Bradūnas ir muzikas D. Lapinskas. Tai religinio ir tautinio turinio opera, kokios mes iki šiol neturėjome. Dainuos geriausi solistai iš Kanados ir Chicagos, ruošiamas specialus choras. Bus du operos spektakliai Toronte, Ryerson instituto teatro salėje, rugsėjo 1-2 d.d. Si opera tai svarbiausias kongreso renginys.

4. **POKYLIS** - kongreso užbaiga Royal York viešbutyje sekmadienį, rugsėjo 2 d. Čia dalyvaus garbingų kitataučių ir lietuvių svečių. Bus pasakyta manifestinė kongreso užbaigimo kalba.

Pasaulio lietuvių katalikų kongresas yra pasaulinio masto renginys, kuriuo siekiama pradėtuosius Romoje šv. Kazimiero metus įprasminėti tikinčiųjų lietuvių manifestacija visam pasauliui. Kongreso renginiai pareikalaus daug lėšų. Išlaidų samata siekia \$80,000. Kandoje jau yra paskelbti gegužės ir birželio mėnesiai lėšų telkimo mėnesiais. Pagrindines pajamas sudarys parduoti bilietai į operą, ku-

rių kainos nuo \$15 iki \$25, ir į pokylį - \$25.

Operos rėmėjai, paaukoję \$150, gaus vieną bilietą į operą ir pokylį; mecenatai, paaukoję \$500, gaus du bilietus į operą ir banketą-pokylį. Tikimasi šiuo būdu surinkti du trečdalius pajamų, o kitą trečdalį rinkti aukomis parapijose, prašys paramos ir lietuvių komercinių institucijų, verslininkų ir kitų pasiturinčių asmenų.

Paklaustas pirm. dr. J. Sungaila, ko organizacinis komitetas pageidautų iš 'Dirvos' skaitytojų, Clevelando, Detroito, Chicagos ir kitų lietuvių Amerikoje, jis prašė perduoti širdingą kvietimą atvykti į Torontą rugsėjo 1-2 dienomis, aktyviai dalyvauti visuose renginiuose ir gausingu dalyvavimu prisidėti prie kazimierinių metų užbaigimo iškilmingumo. Svečiams apgyvendinti jau yra užsakyti viešbučiai, bus parūpintos ir privačios nakvynės. Apie tai skaitytojus painformuosiu sekančiose Dirvos laidose.

J. Varčius

DIDELIAM UZMOJUI REIKIA PARAMOS

Lietuvos globėjo šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties metai buvo pradėti Romoje 1984 m. kovo 4 d. Šv. Petro bazilikoje įspūdingomis iškilmėmis, kurių lietuvių tauta nepamirš.

Šv. Kazimiero metų užbaigos iškilmės rengiamos Kanados Toronte 1984 m. rugsėjo 1 ir 2 dienomis. Čia įvyks visos lietuvių išeivijos mastu rengiamas religinis kongresas, apimančias akademinę, liturginę ir kultūrinę-meninę dalį. Pakviesti žymiausi paskaiti-

Praeitais metais balandžio mėn. 28 d., beskaitant knygą, staigiai nusviro a. a. Algirdo galva. Tuo pat greitosios pagalbos mašina buvo nuvežtas į Hanover ligoninę, New Hampshire. Ten konstatavo kraujo išsiliejimą ant smegenų. Ligoninė išgulėjo 73 dienas. Gydytojų pastangos ir žmonos Galinos rūpesčiai, lankant snieguotais ir ledu padengtais keliais, po šimta mylių kasdien, nieko nepadėjo. Ant jos rankų užmer-

ninkai, suplanuotos jaunimo svarstybos — simpoziumas, jaunimo vakaronė, organizuojamos plataus masto pamaldos, rengiama specialiai kongresui sukurta opera "Dux Magnus" (Didysis vadas), ruošiamas pokylis (banketas).

Visa tai rengia centrinio šv. Kazimiero sukakties komiteto pavedimu Toronte sudarytas kongreso komitetas.

Tokio masto renginys neįmanomas be finansinės plačiosios lietuvių visuomenės paramos. Rengėjai jos tikisi iš JAV ir Kanados lietuvių. Dėl to š. m. gegužės ir birželio mėnesiai skelbiami kongreso lėšų telkimo mėnesiais. Bus renkamos aukos iš pavienių asmenų ir organizacijų. Aukotojai paaukoję 150 dol. (CDN) arba 135 dol. (USA) tampa kongreso rėmėjais ir gauna specialų bilietą į operą ir užbaigos pokylį. Paaukoję 500 dol. (CDN) arba 450 dol. (USA) tampa kongreso mecenatais ir gauna du specialius bilietus į operą ir pokylį. Rėmėjų ir mecenatų pavardės bus skelbiamos kongreso leidiniuose. Jų sąrašai turi būti gauti prieš minėtų leidinių spausdinimą, t. y. iki š. m. rugpjūčio 15 d.

Visas aukas prašome siųsti kongreso lėšoms teikti komisijos išdininko adresu: A. Ulba, 11 Waddington Cres., Wilowdale, Ont. M2J 2Z9, Canada. Ant čekių rašyti: St. Casimir's Congress.

Šis išeivijos mastu rengiamas kazimierinis kongresas bus didžios reikšmės renginys tiek išeivijai, tiek pavergtai Lietuvai. Romos iškilmų dėka jos vardas bei jos laisvės byla turėtų iškilti išeivijos pastangomis plačiame pasaulyje, ypač Š. Amerikoje. Todėl kviečiame visus išeivijos lietuvius dosnia auka prisidėti prie šio kongreso. Jūsų parama drąsins kongreso rengėjus, stiprins kazimierinę tautos dvasią.

Lėšoms telkti komisija:

J. Andrulis,
Vyt. Bireta,
E. Čuplinskas,
J. Pleinys ir
A. Ulba.

Vieneri metai be Algirdo Leono

A.A. Algirdas Leonas

kė akis amžinai. Po bendrai išgyventų 52 metų šeima neteko rūpestingo tėvo, Lietuva tikro patrioto, o lietuvių organizacijos jų rėmėjo.

A. a. Algirdas Leonas labai mylėjo Lietuvą. Dar būdamas gimnazijos suole dalyvavo kovose su lenkais ir Klaipėdos išlaisvinime. Priklaušė patriotinėms organizacijoms ir dažnai net joms vadovavo. Baigęs teisės mokslus, vertėsi advokatūra ir kartu buvo Pieno centro bendrovės juridinis patarėjas. Bolševikams okupavus Lietuvą, pasitraukė su šeima į Vokietiją. Pasiėmęs karui aktyviai dalyvavo lietuviškų organizaci-

jų steigime. 1947 m. atvyko į Ameriką ir apsistojo Baltimorėje. Čia tuojau suorganizavo tremtinių organizaciją ir jai ilgai vadovavo. Kai daugiau atvyko tremtinių, įsteigė lietuvių šeštadieninę mokyklą. Visą laiką ja rūpinosi, o išsikeldamas iš Baltimorės paaukojo 1000 dol. Dirbo Washington, D. C., federalinėje įstaigoje. Išėjęs į pensiją nusipirko arčiau sūnaus sklypą, New Hampshire, ir ten pasistatė gražius namus. Manė čia praleisti likusį gyvenimą, bet likimas lėmė kitaip. Liko liūdinti žmona, sūnus ir jo šeima.

Bendradarbiai ir įvairių organizacijų atstovai 1983 m. birželio mėn. 18 d. surengė jam pagerbimą Baltimorėje. Bažnyčioje buvo atlaikytos pamaldos, o pietų metu iškelta ir įvertinta jo veikla lietuvių tarpe. Dabar p. G. Leonienė tvarko jo paliktus raštus. Greit pasirodys novelių rinkinys jaunimui. Ant jo kapo pastatė tamsaus granito paminklą su kryžiumi ir ažuolo lapų ornamentais. Jis Lietuvos ažuolus labai mėgo.

Šių liūdnujų sukakčių proga ir vėl buvo paaukota lietuvių spaudai ir Lietuvių Fondui.

M. V.

AUKOS LITUANISTIKOS KATEDRAI

Aukos gautos 1984 m. vasario ir kovo mėnesiais:

Aukos gautos 1984 m. vasario ir kovo mėnesiais:

\$1,000.00: A. a. plk. lt. Juozo Kariano atminimui — Ona Kartanienė, Omaha, NE (iš viso \$2,000.00); dr. Ričardas ir Raimonda Kontrimai, Mission Viejo, CA.

\$300.00: Albinas Paškevičius, Ottawa, Canada (kanadiškais dol.).

\$250.00: Jonas ir Bronė Vasiliai, Dedham, MA (iš viso \$750.00); Anne J. Whalen, Sparta, NJ (iš viso \$500.00).

\$145.00: LKVS Ramovė, Hartford, CT (iš viso \$195.00).

\$100.00: Vytautas ir Ona Baltučiai, Sunnyhills, FL; dr. Jonas ir Dana Bilėnai, Huntington, NY; Eugenijus Čuplinskas, Toronto, Canada; Leonas ir Ona Kizlauskai, Cicero, IL; Lietuvių Moterų Federacija, Waterbury, CT (iš viso \$500.00); Birutė Prašmutaitė, East Malvern, Australia (iš viso \$200.00); Jonas Rimša, Hartford, CT; Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 185 kuopa, Chicago, IL (iš viso \$1,450.00).

\$1,000.00: Anicetas Grigaliūnas, Chicago, IL (iš viso \$1,000.00); Lionginas Morkūnas, Rochester, NY \$200.00 (iš viso \$800.00); Pranas ir Hortenzija Šapalai, Lemont, IL \$200.00 (iš viso \$225.00); dr. Ignas K. Skrupskelis, Columbia, SC \$80.00 (iš viso \$540.00); Raimundas ir Danutė Šleniai \$200.00 (iš viso \$600.00).

\$500.00: Irena Baleišienė, Chicago, IL \$100.00 (iš viso \$300.00); Regina E. Raubertienė, Atco, NJ \$100.00 (iš viso \$400.00).

\$20.00: Algimantas Balsys, New York, NY; Jūratė Balsytė, New York, NY; Justas Buivys, Baltimore, MD; Juozas Burdulis, Shirley, NY; Juozas Kirstukas, Baltimore, MD; Vytautas ir Giedrė Kulpai, Richmond Hill, NY.

\$15.00: Stasys Kligys, Baltimore, MD; a. a. dr. Mato Mickaus atminimui — Vincas Urbonas, Chicago, IL (iš viso \$135.00).

\$10.00: Jonas Pakalnis, Manchester, CT; a. a. Vytauto Savickio atminimui — Rita B. Schworer, Bristol, R.I.; Pranas Stankus, Hartford, CT (iš viso \$110.00); Stasys ir Leokadija Vilinskai, Windsor, CT (iš viso \$230.00).

\$5.00: Antanas Bakšys, Hartford, CT (iš viso \$25.00); Juozas Grinius, Wethersfield, CT (iš viso \$15.00); Feliksas Moncevičius, Hartford, CT.

Aukų kovo mėnesį surinko:

JAV LB Baltimore apylinkė \$55.00 (iš viso \$695.00); JAV LB Newark apylinkė \$150.00; JAV LB Woodhaven apylinkė \$60.00 (iš viso \$910.00).

Pagal pasižadėjimus gauta:

\$1,500.00: Rimvydas ir Milda Silbajoriai, Columbus, OH \$400.00.

\$50.00: Kazys ir Valė Barmai, Los Angeles, CA; Juozas Jakštas, Lakewood, OH (iš viso \$100.00); Beverly Shores Lietuvių klubas; O. Juodišienė, Toronto, Canada; a. a. Juozas Kizevičiaus atminimui — Kęstutis ir Onutė Kudirkai, Bramton, Canada.

\$25.00: a. a. Kęstučio Dumčiaus atminimui — dr. Algirdas ir Giedrė Budreckiai, Quincy, MA; Zigmąs Grybinas, O'Fallon, IL; Mindaugas Tomkus, Great Neck, NY.

Nuoširdžiai dėkojame visiems aukotojams ir aukų rinkėjams. Čekius ar perlaidas prašome rašyti ir siųsti: Lithuanian World Community Foundation, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636.

Lėšų telkimo komitetas
Jonas Kavaliūnas, pirm.

Simon Travel
nauju pavadinimu

AUDRA Travel
kviečia keliauti kartu

10 DIENŲ LIETUVOJE

Gegužės 15

Rugsėjo 4

13 DIENŲ SU GIMINĖMIS!!!

Gegužės 21	Liepos 4	Rugpjūčio 9
Gegužės 29	Liepos 12	Spalio 2
Birželio 27	Liepos 26	Gruodžio 19

VIENOS SAVAITĖS Gegužės 21 Rugsėjo 10
Liepos 10 Spalio 2

Skridimai numatyti patogiomis prancūzų ir suomių oro linijomis.
Kelionės lydimos patyrusių palydovų.

Mūsų įstaigoje jūs gausite geriausią patarnavimą:

- sutvarkant dokumentus iškviatimams
- nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje
- tarpininkaujant bei suteikiant ypač gerą finansinę paramą, greitą ir labai naudingą giminėms Lietuvoje palikimų sutvarkymą.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnių žinių teiraukitės nauju adresu:

1576 Bloor St.W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872
Savininkė — Audronė Našlėnaitė-Simon

KŪRYBA IR MOKSLAS

Tie Vydūno atkurtieji septyni šimtai metų... *Kazimieras Barėnas*

Kas aukštesnėse Lietuvos mokyklose yra mokęsis, ar iš viso stipriau domėjęsis savo rašytojais ir jų kūryba, su Vydūno raštais gal ir bus kada susipažinęs, su jo dramomis, su teosofiniais veikalais. O šiaip daugumai jis bus gal pažįstamas tik iš laikraščių straipsnių, kai tas išymusis žmogus prisimenamas kaip vokiško šovinizmo ir nacizmo auka. Tačiau ir tie, kurie skaitė ne tik jo dramas, bet net ir jo leistus žurnalus, retas turbūt tėra matęs jo stambųjį veikalą *Sieben hundert Jahre deutsch-litauischer Beziehungen*. Ir ne tik dėl to, kad vokiečių kalba parašyta knyga retam kam teikandama. Knyga buvo išleista 1932 metais, bet mažas jos kiekis tebuvo išplatintas, nes

naciai konfiskavo ją ir sudegino.

Soviniškai nusiteikę vokiečiai rašytoją dėl lietuviškos veiklos persekiojo jau ir anksčiau, o šis veikalas buvo stambus lašas, kuris, banaliai šnekančiam, perpildė jų neapykantos taure. Vokiškam šovinizmui pulti knygos autorių, žinoma, buvo pagrindo, nes veikalas parašytas kaip retai proletuviškai.

Dabar Akademine Skautijos leidykla Čikagoje pakartojo tą veikalą antru leidimu (nors knygoje išleidimo metai nurodyti 1982, bet skaitytojus ji pasiekė tik dabar; anie metai buvo suaktuviniai - penkiasdešimtmetis nuo pirmojo, ano tilžiško leidimo).

Stambus tai veikalas (iš viso 502 puslapiai) ir dabar knygos pabaigoje išspausdintame aštuonių puslapių straipsnyje buvęs Vydūno mokinys, dabar rytų Berlyne dirbęs profesorius dr. V. Falkenhahnas liudija, su kokiais sunkumais autorius susidūrė rašydamas jį. Rašė jis labai rimtai atsidėjęs, stengdamasis pasinaudoti gausia literatūra savo teigimams paremti, o Tilžės biblioteka atsisakė duoti jam knygų. Tai Falkenhahnas skolinosi reikalingus veikalus savo vardu ir nešė Vydūnui, ar net vietoje nurašinėjo kas reikalinga iš tų knygų, kurios niekam neduodamos išsinešti iš bibliotekos.

O veikalas ir rimtas, ir labai įdomus, ir viskas išdėstyta skyriais ir skyreliais, kas padeda lengviau susigaudyti. Kadangi jis parašytas vokiečių kalba, žinoma, vien tai sakyti, kad juo dabar reikėtų aprūpinti bibliotekas ir mokslines įstaigas gal šen ir ten, o labiausiai Vokietijoje. Kai knygos kaina ne milžiniška (JAV su persiuntimu \$14, o Europoje ir kitur tik \$10), reikšminga būtų ja apdovanoti ir įtakingus vokiečius, kad jie žinotų, kokie iš tikro buvo vokiečių-lietuvių santykiai per 700 metų. Juo reikšmingiau tą dabar, po 50 metų pakartotą, mūsų tautiečio veikalą paskleisti, kad jis parašytas naudojantis gausia medžiaga ir daugiausia remiantis pačių vokiečių objektyviais šaltiniais. (Užsisakyti galima šiuo adresu: Vydūnas Youth Fund, Inc., c/o V.P. Mikūnas, 3425 W. 73rd Street Chicago, IL 60629).

Prof. dr. F. Falkenhahnas savo straipsnyje kelia mintį, kad šį Vydūno veikalą reikėtų išleisti ir lietuvių kalba. Atrodo, kad tokia sugestija labai remtina ir ja verta būtų pasinaudoti, nes ir lietuviai turėtų žinoti, kaip tie lietuviški prūsai gyveno (o apie juos daugiausiai autoriaus ir kalbama) kaip kovojo, kokias sąlygas vėlesniais amžiais turėjo ir kaip reikėsi jų savitumas.

Anasais kraštas, kurį iki antrojo pasaulinio karo valdė vokiečiai, o po to jis pasidarė rusiška kolonija, buvo Vydūno gimtinė, todėl nėra ko stebėtis, kad rašytojas, ypač pradiuose knygos skyriuose, piešdamas lietuviškos Prūsijos gamtovaizdį ir žmonių gyvenimą, prisistato ne tik kaip geografą ar etnografą, bet ir kaip šilimos kupinos širdies poetas. Jis gi ir pradeda patį pirmąjį skyrį: "Taip stebuklingai skamba, kai kas nors apie gimtąją šalį kalba". Tada, sako, atgyja išvaikščiotos vietos ir praėję laikai, užmiršti dalykai ir įvykiai. O Vydūnui atgijo, kas per tuos šimtmečius vyko su jo tėviškes kraštu!

Pirmieji, tie jautriai parašytieji 50 puslapių skirti pavaižduoti lietuviško prūsio aplinkai ir gyvenimui, jo santykiams su gamta, jo darbams ir kultūrai. Tuos ilgus amžius Prūsija buvo valdoma vokiečių ir, rašydamas apie gyventojus, Vydūnas pateikia nemažą ištrauką iš tos tautos žymių žmonių raštų, kuriuose jie iškelia vokiečių ir lietuvių. Vokiečiai, žinoma, tuose raštuose apskritai pristatomas teigiamai, bet, deja, ne visuose. Stai toks Paul de Lagarde, kurio posakių visas puslapis pateikiamas, be kita ko yra pareiškęs: "Šiuo tarpu aš netikiu, kad Vokietija yra žmonių širdis". Taip pat įvairuoja ir pasisakymai dėl lietuvių - nuo kritiškų iki entuziastiškai goriančių. Toliau jau pats Vydūnas pasakoja apie vokiečius padavimuose ir istorijoje, apie lietuvių dainose ir padavimuose, daugiausia aragumentuodamas tais pavyzdžiais, kurie vokiečiams prieinami jų kalba, apie esminius vokiečių ir lietuvių ypatumus, atskirai dar aptardamas ir žydus.

Kalbėdamas apie gyventojus, veikalo autorius paneigia vokiečių anuomet skleistą teigimą, kad prūsiškoji Lietuva yra vokiškas kraštas. Toks išpūdis galės susidaryti dėl to, kad dauguma kalba vokiškai. Bet, Vydūno teigimu, kai jis rašė knygą, toji Rytprūsų dalis turėjo apie 600,000 gyventojų, ir tris ketvirtadalius jų sudarė lietuviai, dalis jų susigiminiavusi su vokiečiais, bet daugumas grynos kilmės ir išlaikė savo kalbą.

Bent pusšimtis puslapių skirta apibūdinti aisčiams, kuriuos savo raštuose jau yra minėję senovės rašytojai (sako, toje žiloje senovėje aisčių gyvenamos žemės buvo žinomos dėl savo gintaro). Nuo vidurinių amžių artimieji ir tolimesnieji kaimynai pradėjo stengtis užimti jų žemes. Čia aisčių tautos lyginamos kitomis, iškeliamas jų kultūros savitumas, kuris atsispindi ir kalboje (žemės ūkio terminai, nes jų pra-

Vydūnas 1951 m. literatūros vakare Diepholze.

gyvenimo pagrindas buvo žemdirbystė, kai vokiečių gyvenimas, pagal Cezarį, sukėsis apie medžioklę ir karą), gyvenimo būdas, šeima, religija, pasauležvalga. Ypač įdomūs skyriai, kuriuose pateikia ma lietuvių santykių su vokiečių ordinu istorija. Vydūnas, be kita ko, primena dr. G. Bu jako duomenis, kad magistro von Kniprodės laikais buvę 28 karo ir 3 taikos metai ir lietuvių 14 metų laikotarpiu buvo įsiveržę į ordino valdomas žemes 24 kartus. O nuo savęs štai ką pridėda mūsų Vydūnas: "Tai, be abejo, baisu. Tačiau klausiamo save, kaip dažnai ordino broliai yra puolę Lietuvą? To Winrichso von Kniprodės įsakymu šitai buvo daroma daugiau kaip po trejetą kartų per metus, taigi per 28 karo metus taip įvykę bus 84-150, o gal ir dar daugiau kartų. Ką tada prieš tai reiškia tie 24 lietuvių įsiveržimai, kurie ir vyko ne kiekvieneri metai?"

Apie kryžiuočių ordino puldinėjimus, jo įsigalėjimą Prūsijoje, karų žiaurumus, marus taip pat nemaža medžiagos duodama. Pateiktieji mokslo žmonių liudijimai sakyti, kad kryžiuočių valdžios laikais Prūsijos lietuvių gyvenimo sąlygos buvusios panašios į Pietų Afrikos negrų, pagal apartheido politiką. Jokių teisių! Mažąją tepasikeitė sąlygos ir XVI amžiuje, kai valdė hercogas Albrechtas Branderburgietis, nors jis ir buvo užsimojęs įvesti žmoniškesnę tvarką. Lietuviams reikšmingi hercogo Branderburgiečio metai buvo nors tuo, kad jis, stengdamasis skleisti reformaciją, skatino ir

juos bažnytiniam reikalui naudoti gimtąją kalbą. To paseka - pirmieji lietuviški raštai ir prūsų kalbos žodynėlis.

Sekdami tuos faktais ir pagrįstomis išvadomis tirštus puslapius, daug ką sužinome apie Prūsijos lietuvių, apie reformas į gerą ir į blogą, gyventojus išnaikinusius marus, jų vietoje apgyvendintus kolonistus, lietuviųbės suklestėjimą, o paskui - vėl jos varžymą pasuktiniaisiais amžiais, vokietinimą visomis priemonėmis. Apžvelgiama ir vokiečių okupacija pirmojo pasaulinio karo metu Lietuvoje ir vokiečių pastangos varžyti kas lietuviška ir versti mokytis vokiškai. Ta jų politika, kaip Vydūnas parodo, buvo ir smarkiai prolenkiška.

Ano pokario metai Prūsijos lietuviams daugiausia buvo varžymų ir persekiojimo metai. Savo ruožtu propaganda įrodinėjo, kad pirminiai krašto gyventojai buvę ne lietuviai o vokiečiai. Vydūnas faktais paneigia tokios propagandos teigimus ir pateikia įrodymų, kad visiškai kitaip yra buvę. Knyga baigiama su lietuvių liaudies kultūra supažindinančiais puslapiais ten, mūsų rašytojo gimtajame krašte.

Veikalas gausiai iliustruotas (2 žemėlapiai ir 50 spalvotų ir nespaltvotų nuotraukų). Idėta ir Vydūno fotografija. Apie Vydūną ir jo veikalą dar išspausdintas ir V.P. Mikūno straipsnis. Knyga įrišta keliais viršeliais.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Kalbos vargai

T. Klyga

Gražios būdavo mūsų krašte sodybos pavasari. Ypač puošė kiemus, erdviai skėsdami šimtus tamsžalių plaštakų, o didžiuliais žiedais, lyg šventų žvakių sietytais, smeigėsi link padangių — didžiūnai kaštonai. Mūsų šalies dailusis medis. Deja, kai kas jo vardą sušluosina, pagal svetimų kalbų įtaką tardami: kaštanai. Atsiranda ir toks kreivas būdvardis — kaštaniniai plaukai, kaštaninė spalva.

Ide. prokalbės tam tikri žodžiai, taip pat kai kurių laikotarpių skoliniai mūsų kalboj kaip tik turi savitą balsį o ten, kur kitose kalbose yra a, e ar kitoki. Senovės lietuviai gyveno daugiau kaip vientisa tauta ir su kitais mažiau maišėsi, tai tvirčiau įsidiėgė sveiką savo kalbos jausmą, taip laiko eigoj kalbos kitimai bei skoliniai vis savaime derinosi prie tam tikrų dėsnių. Ir dabar tie savitumai tuoj parodo klaidingas nuokrypas. Tuo tarpu mūsų išeivija — dažnam sąlyty su svetimais — pamažu ima prarasti sveikos savo kalbos nuovoką. Betgi galima pasitikrinti prigretinant senus, ryškiau įsitvirtinusius žodžius. O tų žodžių gana gausu, kuriuose išlaikytas savasis o garsas: Adomas, totoriai, vargonai, brolis, altorius, pagonis, krikščionis, pranciškonas, Agota, Barbora, Steponas, ir daugybė kitų. Ir lenkų pan, pani — mūsų kalboj būtinai virto ponas, ponias, nes to reikalavo mūsų kalbos padargai. Tad ir mūsų kiemų puošmena vadintina ne lenkišku kaštanu, tik savo kaštonu.

POLITINIŲ STUDIJŲ SAVAITGALIS

Po kelių metų pertraukos, š. m. gegužės 11-12 dienomis New Yorke įvyks LB-PLJS ruošiamas politinių studijų savaitgalis - konferencija. Konferencijos rengėjais yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenės, JAV LB-nės, Kanados LB-nės ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos visuomeninių reikalų tarybos. Konferenciją globoja New Yorko LB apygardos valdyba vadovaujama Aleksandro Vakselio. Programos reikalais rūpinasi Gintė Damušytė ir Alg. Gečys, talkinant Aušrai Zerr, Jonui Urbonui, ir Rimantui Stirbiui.

Konferencijos organizatoriams yra pavykę sustatyti įdomią konferencijos programą ir gauti kvalifikuotus kalbėtojus, kaip ambasadorių C. Lichenstein (patarusį Jungtinėms Tautoms išsikraustyti iš Amerikos), protesto ženklan atsisatydinusių ir pabėgėlių teisių paprašiusį Lenkijos ambasadorių Z. Rurarz ir kt. Konferencija pagrindinę dėmesį skirs Europos Parlamento priimtos rezoliucijos Pabaltijo valstybių reikalu iškėlimui Jungtinėse Tautose. Tačiau taip pat bus svarstoma visa eilė kitų, nemažiau svarbių, temų. Konferencija yra atvira visuomenei ir visi yra maloniai laukiami.

Konferencijos posėdžiai skirtingomis dienomis vyks skirtingose vietose. Penktadienio (gegužės 11 d.) posėdžiai vyks pačiam New Yorke (Manhattan) esančiame Estonian House, 243 East 34th Street. Šeštadienį (gegužės 12 d.) bus posėdžiaujama Lietuvių Kultūros židiny, 341 Highland Blvd., Brooklyne.

Politinių studijų savaitgalis bus užbaigtas šeštadienio vakarą, 7 val., Kultūros židinio patalpose įvyksiančiu koncertu-banketu. Jo metu meninę programą atliks solistė Nerija Linkevičiūtė-Kasparienė iš Washington, D. C. Jai akompanuos pianistė Dalia Sakaitė. Banketo metu bus pagerbtas Lietuvių Informacijos Centro įsteigėjas, aktyvus Lietuvių Religinės šalpos bei visos eilės lietuviškų organizacijų darbuotojas kun. Kazimieras Puzevičius. Iš Washingtono atvykęs Baltųjų Rūmų štabo pareigūnas, vicedirektorius ryšiams su visuomene, Linas Kojelis kalbės apie pagerbiamą kun. Puzevičiaus įnašą į Amerikos lietuvių gyvenimą. Banketo bilietai gaunami kreipiantis pas New Yorko LB apygardos narę M. Klivečienę (telf. 296-0406). Kun. Puzevičiui pagerbti yra sudarytas garbės komitetas iš visuomenės bei organizacijų atstovų.

WANTED EXPERIENCED HEADERMEN

Need good exp. person to run Allen Screws and specials wanting to move to Anaheim, California. Good benefits. Call Bruce collect 714-993-1600.

B & B SPECIALITIES

4321 EAST LA PALMA AVE. ANAHEIM, CALIFORNIA 92607 (19-20)

MOLD MAKERS

Minimum of 10 years of building and maintaining thermoset and thermo plastic molds. Requires a high degree of development knowledge and machining techniques. Contact:

EATON CORPORATION OF FLORIDA

2074 Whitfield Ave., East Sarasota, FL 33580

Equal Opportunity employer M/F (15-22)

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

TUMO VAIZGANTO MINĖJIMAS IR MENO PARODA

Šv. Antano parapijoje baldžio 29 d. buvo atidaryta dail. Stasės Smalinskienės meno paroda ir paminėtas kan. Juozo Tumo Vaižganto 50 metų mirties sukaktis.

Meno parodą atidarė ir žodį tarė rašytojas Vytautas Alantais.

Dail. St. Smalinskienė savo žodyje padėkojo muz. St. Sližiui, kuris ją paskatino čia surengti parodą, klebonui kun. Alfonsui Babonui už patalpas ir svečiams apsiečiai atsilankusiems.

Parodoje buvo iškabinta 20 paveikslų. Iš jų keletas buvo parduoti.

Apžiūrėję parodą svečiai palengva rinkosi į salę — kan. Juozo Tumo Vaižganto paminėjimą. Visiems į akis krito scenoje kabas Vaižganto gražus dail. St. Smalinskienė tapytas portretas. Kairėje portreto užrašas "Kanauninkas Juozas Tumas Vaižgantas 1933-1984" ir dešinėje atvaizduotos jo raštų sudėtos knygos — Excelsis Deo, Pragiedruoliai, Dėdės ir Dėdienės, o žemiau ant staliuko padėta lietuvišką vėliavėlę, graži koplytėlė ir prie jos Tumo Vaižganto parašytos ir išleistos knygos. Užrašai ir koplytėlė Mykolo Abariaus darbas, o knygos Algio Vaitiekaičio.

12:30 val. ALT S-gos Detroito skyriaus sekretorius Albertas Misiūnas atidarė minėjimą ir programai praveisti pakvietė Detroito Lietuvių Kultūros klubo vicepirmininkę Stefaniją Kaunelienę.

Stefanija Kaunelienė pradedant minėjimą pasveikino Detroito Lietuvių Kultūros klubo ir Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos vardu iš visų parapijų atvykusius svečius, Dirvos romano premijos laureatą Vytautą Alantą, iš toliau atvykusį rašytoją Balį Gražulį, svečią iš Bostono Stasį Santvarą, parapijos kleboną Alfonsą Baboną ir DLK klubo pirmininką Antaną Musteikį. Išsamiai papasakojo apie iš Bostono atvykusį prelegentą poetą Stasį Santvarą, jo išleistus raštus ir taip pat apie kan. Juozą Tumą Vaižgantą, jo bažnytėlę į kurią visuomet prisirinkdavo daug žmonių.

Prelegentas Stasys Santvaras pradėdamas paskaitą padėkojo Stefanijai Kaunelienei už pasakytus gražius žodžius jį pristatant, pasidžiaugė nauju Dirvos romano laureatu Vytautu Alantu ir su Vokietijoje praleistų dienų rašytoju Biliu ir Marija Gražuliais.

— Apie kan. Juozą Tumą Vaižgantą galėčiau kalbėti 5 val. ir vistiek visko dar neišpasakočiau, — pasakė prelegentas. O Jūs turbūt neišvertumėt išsėdėti. Vietoje 5 val. kalbėjo 45 minutes. Kalbėjo aiškiai ir įdomiai. Papasakojo ne tik apie Tumą Vaižgantą, bet ir tų laikų situaciją, kurioje Vaižgantas gimė, mokėsi ir dirbo. Paskaita buvo įdomi.

Detroito moterų vokalinis kvartetas, vadovaujamas muz. Stasio Sližio, atliko meninę programą.

Kvartete dainuoja: Birutė Janušienė, Česlova Plūrienė, Natalija Sližienė ir Aldona Tamulionienė. Dainas moterų balsams pritaikė Stasys Sližys. Moterų kvartetas yra gerai susidainavęs ir jo dainuojamos dainos žmonėms patinka.

Eugenija Bulotienė ir Rūta Šnapstyte paskaitininkui, kvarteto dainininkėms, jų vadovui ir visiems paminėjimo rengėjams prisegė gėles.

Buvo sugiedotas Lietuvos himnas ir juo baigtas minėjimas skaitomas prie pavykusių, o kad jis pavyktų tai ALT S-gos Detroito skyriaus pirmininko Vinco Tamošiūno ir Antano Musteikio nuopelnas.

Pietūs

Kas dirba tas ir valgyti nori. Vincas Tamošiūnas nors ir būdamas viengungis savo gyvenamuose namuose programos atlikėjams ir jų šeimos nariams surengė karališkus pietus. Pietų metu V. Tamošiūnas išdavė paslaptį, kodėl jis surengė Tumo Vaižganto paminėjimą, o surengė todėl, kad Tumas Vaižgantas yra jų šeimai

giminė. Žodį tarė ir Stasys Santvaras. Jam patiko moterų kvartetas ir jų dainuojamos dainos ir jis jį pakvietė atvykti į Bostoną.

MOTERŲ KVARTETAS VYKSTA Į CLEVELANDĄ

Spalio 6 d. muz. Stasio Sližio vadovaujamas moterų kvartetas vyks į Clevelandą ir ten atliks programą žalgirio šaulių kuopos šaudymo šventėje.

Mūsų rašo

PLB KULTŪROS KOMISIJOS NEAIŠKŲS PLANAI

Dirvoje nr. 18 A. Juodvalkio aprašytoje PLB Spaudos konferencijoje minimas PLB vicepirmininkės kultūriniais reikalais M. Lenkauskienės pranešimas.

Jame nesimato PLB kultūrinių reikalų komiteto atliktų darbų, nei ateities projektų. Tačiau minimi kitų institucijų atlikti kultūriniai renginiai, pvz. "Grandinėls" dalyvavimas šv. Kazimiero minėjime Romoje.

Kalbant apie mūsų kultūros išlaikymą bei jos apsaugą Kanadoje, pranešime susidaromas įspūdis, kad ir JAV lietuvių kultūros išlaikymas bei apsaugojimas yra panašus į Sacharos dykumą, kurioje reikėtų kurti pirmąją oazę.

Atrodo, kad pirmininkei darant pranešimą buvo pamiršta, jog JAV veikia JAV LB įkurtas ir globojamas PLB archyvas, veikia privačiose rankose įkurtas ALKOS bei Balzeko muziejus ir įvairūs institutai bei plečiasi neseniai pradėtas lietuvių studijų centras.

JAV Kanados ir Australijos lietuvių bendruomenės valdybos turi Kultūros tarybas, kurios per eilę metų sėkmingai rūpinasi lietuvių kultūros išlaikymu bei apsauga šiuose kraštuose.

PLB valdybai labiau reikėtų rūpintis kitų kraštų lietuvių kultūriniu gyvenimu bei jų kultūrinių vertybių apsauga. S. V.

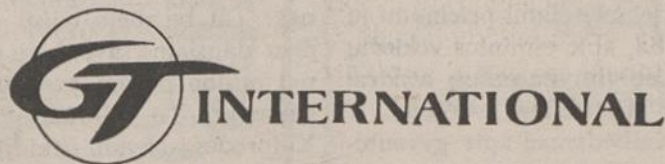
Skaitykit ir platinkit
D I R V A

WANTED EXPERIENCED MAINTENANCE MACHINIST Minimum 10 yrs. exp. scraping and flaking and rebuilding cold headers. Must be top all around person. Fastener manufacturer in Anaheim, California. Please call Bruce collect 714-993-1600.

B & B SPECIALITIES

4321 EAST LA PALMA AVE. ANAHEIM, CALIFORNIA 92607 (19-20)

MEDICAL PEDIATRIC PHYSICAL THERAPIST. Join the move to work in the great S. W. Challenging empty. to join interdisciplinary team providing consultation, evaluation, and direct treatment to children (0-21) with various developmental and orthopedic disabilities. Pediatric exp. and a good working knowledge of pediatric orthopedics is preferred. Salary commensurate with exp. Please send resume to Pam Mathews, RPT, Carrie Tingley Hospital, 1128 University N. E., Albuquerque, NM 87102. EOM M/F/H/V (1419)

SOL. ALGIO GRIGO vadovaujama kelionių agentūra G. T. INTERNATIONAL, INC. praneša, kad spalio 4 dieną, 1984 prasideda įdomi 16 dienų išvyka į Europą. Maršrutas: New York'as, Helsinkis, Leningradas, VILNIUS, Maskva, Helsinkis, New York'as.

11 DIENŲ LIETUVOJE (spalio 6 iki 16)

Labai ribotas vietų skaičius! Tolimesnėm informacijom prašom kreiptis į:

G. T. INTERNATIONAL, INC. 6240 So. Kedzie Ave., Suite #3
arba P. O. Box 29163, Chicago, Ill. 60629

TELEFONAI: (312) 471-1700 arba 471-1702

PILNA KAINA IŠ:	NEW YORK	\$1,540.00
	CHICAGO	\$1,720.00
	TORONTO	\$1,690.00

(Miegant dviem kambaryje), įskaitant visas susisiekimo išlaidas, viešbučius, maistą, operos, teatro, arba baleto bilietus, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų!

Šiai kelionei vadovaus ir pats lydės sol. ALGIS GRIGAS

Skrendame erdviais FINNAIR lėktuvais.

Simple elegance...by Finnish design

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

LEIDNIO "LIETUVIŲ FONDAS" SUTIKTUVĖS

Ivado vietoje

Lietuvių Fondo vadovybė, pagrindinio kapitalo vieno milijono dolerių surinkimo proga, buvo nusprendusi išleisti Lietuvių Fondo vardyną. Tuometinis Lietuvių Fondo valdybos vicepirm. pulk. Antanas Rėklaitis buvo pakviestas leidinio redaktorium. Medžiagos rinkimui užsitęsęs ir redaktoriui pulk. A. Rėklaičiui iškeliavus amžinybėn, redagavimo darbas laikinai sustojo. Pakvietus naują redaktorium poetą Apolinarą Bagdoną ir sudarius redakcinę kolegiją, medžiagos rinkimas pajudėjo. Buvo apsispręsta praplėsti knygos apimtį, įjungiant kūrimosi istoriją, struktūrą, žymunus, narių vardyną ir nuotraukų albumą. Apsispręsta leidinį pavadinti "Lietuvių Fondas".

Straipsnių autoriai vėlavo su aprašymais, stoji nauji nariai ir didėjo įnašai, veikla plėtėsi. Visa tai norėjosi įjungti į leidinį ir padaryti jį pilnesnį, visuotinesnį. Taip priartėjo ir Lietuvių Fondo 20 metų sėkmingos veiklos sukaktis. Nutarta ilgiau nedelsti ir naudoti 1982 metų gruodžio 31 dienos duomenis. Tvirtai nustačius datą, buvo paruoštos lentelės, susitarė su spaustuve ir atiduota rinkti. Techniško darbo priežiūrą ir vykdymą pasiėmė tuometinis valdybos pirmininkas Viktoras Naudžius, pasitelkęs menininkę Giedrę Vaitienę. Tik didelių pastangų dėka, knygos "Lietuvių Fondas" pirmuosius egzempliorius buvo galima įsigyti metinio narių suvažiavimo metu (1984. III. 24 d.).

Knygos įrišimas užtrūko dar visą mėnesį ir tik jos

sutiktuvėms gautas visas kiekis. Knyga pirmiausiai bus siuntinėjama prenumeratoriams, laikraščių redaktoriams ir platintojams.

Lietuvių Fondo knygos sutiktuvės

Knygos sutiktuvės įvyko š. m. balandžio 28 d. Jaunimo centro kavinėje, Chicagoje. Įvadinį žodį pasakė ir knygos pasirodymo aplinkybės nušvietė Lietuvių Fondo pradininkas ir dabartinis valdybos pirm. dr. Antanas Razma. Vakaronės programai vadovavo valdybos narė Ofelija Baršketytė. Sveikinimo žodį pasakė kons. Juzė Daužvardienė. Apie redagavimo darbą kalbėjo redakcinės kolegijos pirm. Apolinaras Bagdonas ir technišką darbą — Viktoras Naudžius. Abu dėkojo talkininkams,

M. Remienė įteikia knygą pirmajam LF valdybos pirm. T. Blinstrubui.

J. Tamulaičio nuotr.

dailininkams už leidinio puikų paruošimą ir išleidimą. Svečias iš New Yorko, buvęs tarybos narys dr. Juozas Kazickas pasidalino savo įspūdžiais apie pasirodžiusią knygą ir išreiškė padėką pradininkams, ypačiai dr. A. Razmai, už didžios idėjos iškėlimą ir įgyvendinimą. Niekas neapskaičiuos idėjų laisvalaikio valandų, kūrant ir au-

Lietuvių knygos sutiktuvėse kalba dr. Juozas Kazickas, vienas iš didžiųjų fondo statytojų. Sėdi dr. A. Razma, M. Lenkauskienė, M. Remienė, dr. G. Balukas ir A. Bagdonas. J. Tamulaičio nuotr.

gant Lietuvių Fondo kapitalą, kurio palūkanomis remiamas švietimas, jaunimas, kultūra ir mokslas. Išryškino nuopelnus ne tik tiesiogiai dirbančiųjų Lietuvių Fonde, bet ir šeimų, kurios vienos turėjo praleisti daugelį vakarų, laukdamos savo vyrų ir tėvų grįžtant iš posėdžių. Lygiai vertintina visuomeninį darbą dirbančio visa šeima, ne vien tik vienas jos narys. Dr. Juozo Kazicko su žmona Aleksandra atvykimas ir tartas žodis smagiai nuiteikė gausiai susirinkusius vakaronės dalyvius.

Kalbų įtarpos, svečiams, garbės mecenatams ir redakcinės kolegijos nariams, buvo įteiktos su tarybos ir valdybos narių parašais knygos.

Antroje vakaronės dalyje, pasirodė poetas Bernardas Brazdžionis, atvykęs nuo tolimojo Pacifiko. Jis aptarė pačią knygą, kurioje gausu nuotraukų, įamžintų valstybininkų, visuomenininkų, karių, švietėjų, diplomatų, laisvės kovotojų ir daugelio kitų sričių žymūnų. Ne visi žymūnai į knygą pateko, nes jie nebuvo L. Fondo nariai. Ši knyga yra Lietuvių Fondo istorija ir narių vardynas, bet ne visuotinė Lietuvos istorija. Čia pateko tie asmenys, kurie arba patys įstojo nariais, arba kiti juos įamžino, įnešdami 100 dol. ar daugiau. Dažnas pasigęs vieno kito žymesnio asmens, bet L. Fondo vadovybė ribojosi tik savo nariais ir rašė tik apie narius. Tad tegu kiti nerūstauja, jei savo artimųjų šioje knygoje neras.

Poetas Bernardas Brazdžionis nepasitenkino tik knygos aptarimu, bet sukūrė baladę apie Lietuvių Fondo veikėjus, sekdamas Maironio Čičinsku. "Į Rūgytės erdvę namą suvažiaavo daug veikėjų, daug svečių..." Čia poetas apdainavo bendro posėdžio su LB atstovais pasitarimą ir fondo užuomazgą.

Pabaigai paskaitė pluoštą savo kūrybos. Susirinkusieji poetui B. Brazdžioniui sukėlė ovacijas.

Testamentiniai palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo pagrindinio kapitalo dalį, tad prašoma sudaryti testamentus ir bent dalį turto palikti Lietuvių Fondui, kad ir po nario mirties gautomis palūkanomis būtų remiama lietuviškoji veikla. Iki šiol palikimais gauta 759,400 dol.

Taip nuoširdžiai ir turiningai buvo sutikta naujoji knyga "Lietuvių Fondas". Susirinkusieji buvo pavaišinti.

Knyga LIETUVIŲ FONDAS išleista 1983 Aušros metais, Chicagoje. Redagavo redakcinę kolegiją, spaudė Mykolo Morkūno spaustuvė, kaina 20 dol. Gaunama Lietuvių Fondo būstinėje, 3001 W. 59 St., Chicago, Ill. 60629 ir pas platintojus.

PROJECT ENGINEER
Plastics manufacturer requires engineer with experience in automation of injection molding machines. Must have both automation and robotic experience in plastics. Press sizes range from 200 to 2,000 tons. For confidential consideration send resume including salary history and requirements to: Personnel Manager, Michigan City Plastics, Inc. 500 N. Roeske Avenue, Michigan City, IN 46360 EOE/M/F/H.

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

Puikiausius kailius rasite

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką
NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

Lietuvių Fondo knygos pristatyme kalba poetas Bernardas Brazdžionis. Salia sėdi: garbės konsulė J. Daužvardienė ir A. Kazickienė. J. Tamulaičio nuotr.

BOSTONO LIETUVIAI

NAUJA RAMOVĖNŲ VALDYBA

Lietuvių karių veteranų sąjungos Ramovės Bostono skyrius išrinko šiemis metais valdybą: pirmininkas Jonas Starinskas, sekretorius Antanas Andriulionis ir išdininkas Martynas Dapkus. Susirinkimas įvyko balandžio 28 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos patalpose.

BENDRUOMENĖS SUSIRINKIMAS ATIDĖTAS

LB Bostono apylinkės visuotinis susirinkimas, kuris turėjo įvykti balandžio 29 d. parapijos salėje tuojau po 10 val. Mišių, neįvyko, nes ten vyko kitas parengimas, o Klubo salėje irgi vyko parengimas. Susirinkusieji į šį susirinkimą pavedė buvusiai valdybai parinkti ir kontaktuoti asmenis, kurie įeitų į naują valdybą, o susirinkimą šaukti po kelių savaičių.

"TĖVIŠKĖS PASTOGĖ" BOSTONE

Petro Vaičiūno veikalas "Tėviškės Pastogėje" buvo suvaidintas Bostone Hamiltono teatro sambūrio. Veikalą režisavo Elena Kudabienė, scenos priežiūra — Kazimieras Mikšys, grimas — Stasys Ilgūnas. Vaidino: Kazimieras Bungarda, Ele-

na Kudabienė, Albinas Stasevičius, Marija Kalvaitienė, Kęstutis Kalvaitis, Edwardas Labuckas, Ina Kudabaitė, Onutė Stanevičiūtė ir Almis Lukavičius.

Po vaidinimo, kalbant su jaunuimais, jiems daug kas neaišku, nes jie nepažino to kaimo gyvenimo. Bet jiems įstrigo, kad ten meilė vyks ta gražiai, be tos didžios parodos bučiniuose ir panašiai. Pažinusiems ūkininkų gyvenimą, buvo tikrovė, nes tokie reiškiniai vykda, turtas buvo svarbus jų gyvenime.

Ačiū Elenai Kudabienai ir jos aktoriams už tą keletą valandų, kuriomis bostoniškai galėjo pasidžiaugti. Taip pat priklauso graži padėka Vyresniųjų skaučių židiniui už pakvietimą iš Kanados vaidintojų grupės, o taip pat už visą gražią tvarką salėje ir net vaišes visiems žiūrovams. Viskas praėjo gražioje ir pakilioje nuotaikoje.

PARENGIMAI

• Gegužės 13 d. 10:15 val. ryte šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje Maldos ir Atgailos dienos pamaldos už pavergtą Lietuvą ir teisingą pasaulio taiką. Visi lietuviai prašomi dalyvauti mišiose.

• Gegužės 13 d. 3 val. po pietų First ir Second Church salėje poezijos ir

PALM BEACH

PASISEKUSI KULTŪRINĖ POPIETĖ

LB Palm Beach County apylinkė, sužinojusi iš Broniaus Aušroto, kad Floridoje lankysis ir mūsų išskylusis žurnalistas, daugelio knygų ir radijo kalbų į Lietuvą autorius Bronys Raila su žmona Daneta, surengė š. m. balandžio 29 d. Kultūrinę popietę, į kurią pakviestas Bronys Raila mielai sutiko būti jos pagrindiniu kalbėtoju.

Programai (kurioje Bronys ne tik kalbėjo, bet ir demonstravo autentiškas savo per radijo kalbų į Lietuvą juosteles) pasibaigus ir vaišių metu girdėti komentarai liudijo, kad kult. popietės dalyviai buvo labai patenkinti ir dėkingi

ir muzikos popietė su poetu Stasiu Santvaru ir pianistu Vytautu Bakšio piano koncertas.

• Rugpiūčio 12 d. Minkų gegužinė-piknikas Romuvos parke Brocktone.

• Spalio 6 d. kultūrinis vakaras šv. Kazimiero 500 metų sukakties paminėjimui.

• Spalio 1 d. Laisvės Varpo rudens renginys.

turėję progos dalyvauti tokio aukšto lygio programoje. Čia didelė padėka tenka P. S. mūsų apylinkės Tautinių šokių šventei rengti komiteto uždėta kvota (600 dol.) surinkom ir viršijom. Čia didelė padėka tenka apylinkės išdininkei dail. Ringailei Zotovienei. (jg)

VASARINIS PRAKTIŠKAS DOVANŲ SIUNTINYS GIMINĖMS LIETUVOJE

SIUNTINYS NO. 1 — 1984 M.

3 suknelėms įvairi medžiaga (šilkinis aksomas, nepermatomas nylonas, japoniška gėlėta medvilninė medžiaga), labai gera vilnonė angliška medžiaga ellutei su įrašu "All wool made in England", 1 sv. mohair vilnonių siūlų (Lietuvoje labai pageldajami), 1 biluskutė arba vyriški marškiniai, 1 pora "Wrangler" denim jeans, 1 pora "Levi" rumbuoto aksomo jeans.

Šio siuntinio kaina su multu ir persiuntimu \$420.00.

Į šį siuntinio darg galima dėti 7 svarus įvairių prekių. Žemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų (kaina su multu):

Dirbtinio minko kailis paltui,	
DeLux, sveria 5 sv.	\$100.00
Jeans, rumbuoto aksomo "Wrangler" arba "Levi"	42.00
Vyriškas arba moteriškas megztinis	50.00
Vilnonė arba šilkinė skarelė	12.00
Telescopis lietsargis	12.00
Vyriški arba moteriški pusbačiai	48.00
Pulki suknelė medžiaga	40.00
Šilkinio aksomo medžiaga suknelėi, 3 m.	60.00
Aksomo medžiaga kostiumui,	
dvigubo pločio, 3 m.	76.00
Angliška vilnonė medžiaga ellutei, 3 m.	70.00
Angliška vilnonė medžiaga ellutei, 3 m.	80.00
Angliška vilnonė medžiaga ellutei, 3 m.	100.00
Šiuos maisto produktus galima siųsti su rūbais: 1 sv. arbatos — 8.00, 1 sv. nescafes — 12.00, 2 sv. pupelių kavos — 14.00, 1 sv. šokolado — 7.00, 40 cigarečių — 5.00.	
Sudarant siuntinį savo nuožiūra, reikia pridėti \$60.00 persiuntimui.	

Siunčiame pramogines ir kitokios muzikos plokšteles. Persiunčiame palikimus prekėmis arba valiuta.

BALTIC STORES & CO.

Z. JURAS

11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT, BR1 4HB, ENGLAND
TEL. 01 460-2592

"Amber Holidays"

1984 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

GEGUŽĖS 9	— \$1114.00	LIEPOS 18	— \$1361.00
GEGUŽĖS 14	— \$1335.00	RUGPIŪČIO 1	— \$1361.00
GEGUŽĖS 30	— \$1361.00	RUGPIŪČIO 13	— \$1528.00
BIRŽELIO 11	— \$1315.00	RUGSĖJO 5	— \$1361.00
BIRŽELIO 18	— \$1528.00	RUGSĖJO 17	— \$1127.00
BIRŽELIO 20	— \$1361.00	RUGSĖJO 26	— \$1142.00
LIEPOS 9	— \$1618.00	SPALIO 3	— \$1268.00

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai — Vilnius, Ryga, Talinas, Maskva, Leningradas.

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos, informacijos reikalui skambinkite 1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Istaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkom dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT #TA 0324

Superior Savings

ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki

\$ 100,000.00

NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI

ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,

šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

KODĖL IR KAIP APSISPREDŽIAU PASILIKTI ŠAMONINGA LIETUVE

DANUTĖ GAURILIUTĖ, 22 metų, baigusi Marijos mergaičių aukšt. ir Chicagos lit. aukšt. mokyklą, studijuoja De Paul universitete medicinos seserų kursą. Priklauso jūrų skaučių Nerijos tuntu ir Korpl Neo-Lithuania.

Kada aš girdžiu kalbant apie tautą ir lietuvišką tautinį sąmoningumą, mano mintyse vis iškyla dailininkės Zitės Sodeikienės pamėgtas simbolis, kurį ji naudoja iliustruojant lietuviškos šeimos tradicijas. Tai yra plačiai užsišakojęs medis su giliai įleistomis šaknimis. Aš save matau, kaip mažą to medžio šakelę, kurios žaizda ir gajumas priklauso nuo tų tautos šaknų, žiūrint ką ir kiek aš pasisavinsiu iš jų.

Jaunimas, toks kaip aš, kuris jau gimė šioje šalyje sąmoningai ar ne, laikui bėgant pasidaro eiliniu šio krašto piliečiu, be jokių skirtingesnių tautinių bruožų, arba jis apsisprendžia už savitą tautinį identitetą, kurį jis paveldi iš savo šeimos. Aš pasirenku antrąjį kelią ir save skaitau nepaprasta amerikiete, bet Amerikos lietuve. Čia aš nerandu jokių prieštaravimų: mano kilmės šaknys yra įsirašę Lietuvos žemėje, o dabarties šakos pervirę į Amerikos kraštą, bet man abi šalys yra lygiai brangios ir lygiai svarbios.

Mano kilmės praeitis man padeda suprasti kas aš esu. Aš manau, kad du dalykai yra ypatingai svarbūs šiame tautiniame apsisprendime: tai gimtoji tėvų kalba ir lietuviškos tradicijos bei papročiai.

Grandinėlės vyresnieji šokėjai, kurie dalyvaus Tautinių Sokių Sventėje Clevelande, š.m. liepos 1 d. V. Bacevičiaus nuotr.

Lietuvių kalba, nors ir netobulai mokama, vistiek atidarė man duris į kitą plotmę, kurioje aš daug išmokau apie savo tautos istoriją, tautosaką ir literatūrą. Ji praturtino mane ir praplėtė mano akiratį. Prieš keletą metų, kai aš pirmą kartą sutikau savo giminę iš Lietuvos, mano lietuvių kalbos mokėjimas man suteikė savotišką pasididžiavimą. Bet tos kalbos mokėjimas neatėjo lengvu keliu. Kaip aš pagalvoju apie tuos lituanistinių šeštadienio rytus, aš gerai suprantu, apie ką Anatolijus Kairys kalba "KELIONĖJE Į VILNIŲ", kur jis aprašo panašią situaciją. (Cituoju):

"Klupdė, bučiavo, baudė, mokėjo už pamokas doleriais ir dvigubu laisvalaikiu, bet išmokė."

Panašiai, geriau ar blogiau, išmokau ir aš. Už tai dabar, jeigu ne tada, esu dėkinga savo tėvams.

Mėgstu klausyti savo motinos pasakojimų, apie lietuviškas įvairių švenčių tradicijas, kurios, deja, mūsų gyvenime vis labiau nyksta. Gyviausiai, atmintyje turbūt, man pasiliks pergyventų Kūčių tradicijos. Tai yra savotiškas nematomas ryšis su savo tauta. Kai susikaupi maldai prie Kūčių stalo ir seneliai prisimena šeimos mirusius narius, rodos, kaip augalas, net fiziniai pajunti savo tautines šaknis. Aš tos tradicijos svarbą ypatingai pajutau per vienas Kūčias, kurių šeiminingė buvo nutarusi, kad mano amžiaus jaunimui jau nusibodo ši senoviška šventė ir ji ją savotiškai modernizavo su amerikoniškais valgiais ir pramogomis. Man tai buvo didelis nusivylimas. Kunigas Stasys Yla apibūdina tradiciją ir jos svarbą šiais žodžiais:

"Tradicija yra ilgo laiko būvyje išsivysčiusi tautos išmintis bei patirtis, įvilktą į tam tikras formas, tapusi pažinimo šaltiniu bei elgesio kodeksu ir perduodama iš kartos į kartą gy-

vu žodžiu bei praktiniu veiksmu."

Žiūrint iš savo siauresnio asmeniško taško, aš pati matau, kad atsisakius savo papročių ir kalbos mes nukertame savo tautines šaknis netekdami atramos, greitai sutirpstame, taip

vadiname, Amerikos "lydinimo katilė". Aš tikiuosi, kad mano apsisprendimas neatsisakyti savo paveldėjimo man leis, kad ir kukliai, žaliuoti, kaip tai mažai šakelei, ant savo tautos kamieno.

Danutė Gauriliūtė

Dvidešimt antrasis Dirvos NOVELĖS KONKURSAS

Mecenatas SIMAS KAŠELIONIS

- **Tema.** Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.
- **Ilgis.** Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėlė rašytų, su dvigubu tarpu.
- **Laikas.** Paskutinė rankraščiai įteikti data 1984 m. birželio 15 d.
- **Adresas rankraščiams siųsti.** Dirva, Novelės konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.
- **Paruošimas.** Konkursui siunčiami rankraščiai būtinaival būti paruošti rašomąja mašinėlė ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėdama uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Vokelis nebus atidarytas nelaimėjus.
- **Sąlygos.** Laimėjusiam autoriui bus įteikta mecenato Simo Kašelio 600 dolerių premija, Dirva turi teisę premijuotą novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje ar atskiru leidiniu novelių rinkinyje.
- **Nepremijuoti rankraščiai.** Gražinami tik autoriams prašant.
- **Jury komisija** iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai aptarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS

Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

TUKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

40 East 49th Street (Corner of Madison Ave.)

NEW YORK, N. Y. 10017

Tel.: (212) 758-1150, 758-1151

Apple-Valley, Min. 55124	72 County Road No. 42	612 432-3939
New York, N.Y. 10003	45 Second Avenue	AL 4-5456
New York, N.Y. 10011	135 W. 14th Street	CH 3-2583
So. Boston, Mass. 02127	393 West Broadway	617 268-8764
Bridgeport, Conn. 06610	1880 Seaview Ave.	203 367-2863
Chicago, ILL. 60629	2501 West 69 St.	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134	6089 State Road	884-1738
Irrington, N.J. 07111	1082 Springfield Ave.	374-6446
Grand Rapids, Mich. 49505	1541 Plainfield Ave. NE	616 361-5960
Hackensack, N.J. 07601	194-B Main St.	201 342-9110
Hartford, Conn. 06106	1839 Park St.	203 232-6600
Lakewood, N.J. 08701	241 Fourth Street	FO 3-8569
Montebello, CA. 90640	1800 W. Beverly Blvd.	213 727-0884
New Haven, Conn. 06511	1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N.J. 07106	698 Sanford Avenue	373-8783
Miami Beach, Fla. 33139	1352 Washington Ave.	305 532-7026
Philadelphia, Pa. 19122	1214 N. 5th St.	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141	4925 Old York Rd.	GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203	1307 E. Carson Street	HU 1-2750
Waterbury, Conn. 06710	555 Cook St.	756-1668
Fort Wayne, Ind. 46808	1807 Beineke Rd.	432-5402
Worcester, Mass. 01607	22 Carlstad Street	617 798-2868
Youngstown, Ohio 44503	309 W. Federal Street	RI 3-0440

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

**AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS
SAJUNGOS AŠTUONIOLIKTOJO SEIMO
ĮVYKSTANČIO
1984 M. GEGUŽĖS MĖN. 26-27 DIENOMIS
LIETUVIŲ NAMUOSE, CLEVELAND, OHIO**

DARBOTVARKĖ

Šeštadienis, gegužės 26 d.

9:00-10:00 Registracija

10:00-12:00 Iškilmingas posėdis

1. Seimo globos komiteto pirm. žodis — Antanas Jonaitis
2. Seimo atidarymas — Sąjungos pirm. Vaclovas Mažeika
3. Himnai
4. Invokacija
5. Mirusiųjų Sąjungos narių pagerbimas
6. Prez. Antano Smetonos 40 m. mirties sukaktis — Aleksas Laikūnas
7. Tautininkų ideologija — Vyt. Alantas
8. Sveikinimai
9. Paskaita: žvilgsnis į ateitį — Jonas Rimkūnas

15 min. pertrauka

12:15- 2:30 Darbo posėdis

1. Seimo prezidiumo sudarymas
2. Darbotvarkės priėmimas
3. Seimo komisijų sudarymas: registracijos, mandatų, nominacijos ir nutarimų
4. Sąjungos valdybos pranešimai
5. Kontrolės komisijos pranešimas
6. Diskusijos dėl pranešimų

2:30- 3:30 Priešpiečiai

3:30- 6:00 Vilties Draugijos narių suvažiavimas

8:00 Banketas. Programoje —

- Vyt. Alantui Dirvos romano konkurso premijos įteikimas už romaną "Aušra Paliūnuose"
- Vladas Vijeikis
- Clevelando Jaunų vyrų Dainos Vienetas "Uždainuokim", vad. Algirdo Bielskaus

Sekmadienis, gegužės 27 d.

10:00-10:45 Pamaldos ir vainiko uždėjimas ant Prez. Antano Smetonos kapo

11:00- 1:45 Darbo posėdis

1. Skyrių atstovų pranešimai
2. Lietuvių Tautinio Sąjūdžio pranešimas — Eugenijus Bartkus
3. Pranešimas ALTos reikalais — Teodoras Blinstrubas
4. Nepriklausomybės Fondo pranešimas — Emilija Čekienė
5. Pranešimas žurnalo Naujosios Vilties reikalais

15 min. pertrauka

2:00- 4:00 Darbo posėdis

1. Mandatų komisijos pranešimas
2. Nominacijos komisijos pranešimas
3. Rinkimai: Sąjungos pirmininko valdybos narių, Kontrolės komisijos, Tarybos
4. Nutarimų komisijos pranešimai ir nutarimų priėmimas
5. Klausimai bei sumanymai
6. Seimo uždarymas

Visi seimo posėdžiai ir banketas įvyks Lietuvių Namuose, 877 East 185 Street, Cleveland, Ohio 44119.

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam daiktinės dailės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

**AMBER
STUDIOS, Inc.**

**Didelis pasirinkimas dovanoms
įvairių meno darbų.**

**505 East 185 Street,
CLEVELAND, Ohio 44119**

Galerija atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus trečiadienius

Tel. (216) 531-3500

**VELYKŲ STALAS
CLEVELANDE**

Kasmet šv. Jurgio lietuvių parapija Clevelande atvelykio sekmadienį rengia parapijos globėjo šventę, Velykų stalą ir parapijos savanorių pagerbimo pietus. Šiemet tokia šventė buvo balandžio 29 d. parapijos salėje. Tarp pilnutėlės salės žmonių buvo nemažai ir svečių iš plačiųjų Clevelando apylinkių.

L. Nagevičienės vadovaujamos šeimininkės paruošė Velykų stalą, kuris savo puošnumu tikrai buvo stebinantis. Puošnumą gal tik pralenkė įvairiausių valgių skanumas.

Iškilmes bažnyčioje šv. mišių metu ir vaišes salėje filmavo trečiasis Clevelando televizijos kanalas ir vėliau transliavo 6 val. ir 11 val. žiniose. Publicistika ir televizijos kvietimu rūpinosi Dalia Kasulaitienė.

Velykų stalą palaimino parapijos klebonas kun. Juozas Bacevičius. Po vaišių trumpa kalba dienos prasmę apibūdino parapijos tarybos pirm. Algirdas Kasulaitis.

Jis nuoširdžiai padėkojo visiems parapijos savanoriams, kurie metų būvyje su džiaugsmu ir pasiaukojimu tarnauja savos lietuviškos parapijos reikalams. Savanoriško darbo gilią prasmę yra nagrinėję daugelis. Popiežius Jonas Paulius II yra taręs, kad kiekvienas krikščionis jungiasi į brolių ir sesių darbą tik darbu. Nei pinigine auka auka nei niekas kitas neatstoja savanoriško darbo siekiant aukštųjų idealų — sakė Popiežius.

Kasulaitis savo žodį baigė kviesdamas visus jungtis į savo parapijos dvigubą misiją: su Kristumi ir per Kristų jungtis į Jo pasaulinę misiją kartu savo parapijoje puoselėjant lietuviškas religines ir tautines tradicijas bei Dievą garbinant lietuvių kalba.

Vaišių pabaigoje įvyko parapijos mėnesinės loterijos traukimas.

Šv. Jurgio metinis parapijiečių susirinkimas įvyks

gegužės 20 d., sekmadienį, po 10:30 val. mišių parapijos salėje. Tą dieną mišias šv. Jurgio bažnyčioje aukos Clevelando miesto vyskupas James Lyke, O. F.M. Jis dalyvaus ir metiniame susirinkime. Būtų gera, kad visi parapijiečiai ir daug svečių šiose mišiose dalyvautų.

Susirinkime bus padarytas parapijos tarybos veiklos pranešimas ir renkama nauja taryba. (a)

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIS** apdraudos įstaigą. Skambinti **ZENONUI** (216) 531-2211 arba **SAULIUI** (216) 461-3500.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

Kviečiame įsigyti šiuos leidinius

Lietuvių Enciklopedija 36 tomai	\$366.00
Encyclopedia Lituanica 6 tomai	\$125.00
Vinco Krėvės Raštai 6 tomai	\$32.60
Iš mano atsiminimų — Petras Klimas	\$13.25

Laukime užsakymų papildomam L. E. tomui.
Užsakymus siųsti: **J. Kapočius**, P O Box 95, So. Boston, MA 02127
Telef. dieną (617) 268-7730, vakarais (617) 282-2759.

**MATAS & TURNER
REALTY**

501 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119

486-2530

**RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
(CERTIFIED RESIDENTIAL APPRAISER)**

ASSOCIATES

ROMA MAJOROVAS

ALGIS MATAS

DALIA ŠIRVAITIS

PETRAS MATAS

ANTANAS KALVAITIS

PATRICIA SAJOVEC

JONAS DUNDURAS

HOWARD TURNER — Attorney

Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

**JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga**

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

CLEVELANDE ir apylinkėse

• ALT S-gos Clevelando skyriaus narių susirinkimas įvyks š. m. gegužės 12 d., šeštadienį, 7 val. vak. Lietuvių Namų apatinėje salėje. Bus renkami atstovai į ALT S-gos seimą ir aptarti kiti aktualūs reikalai. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

NAMŲ SAVININKŲ ŽINIAI

Cuyahogos apskrities kontrolierius Tim McCormack praneša, kad namų savininkai iki birželio 4 dienos privalo užpildyti namų mokesčių sumažinimo blankus (Homestead Exemption).

Tą teisę turi visi namų savininkai esą 65 metų ar vyresnio amžiaus ir invalidai bet kurio amžiaus, turį metinių pajamų nedaugiau kaip \$15,000.

Kadangi kai kuriems asmenims kelionė į apskrities administracijos rūmus miesto centre gali sudaryti sunkumų, kontrolierius Tim McCormack apskrities rytinės dalies gyventojams, kur daugiausia gyvena lietuviai, gegužės 17 ir 18 dienomis nuo 10 val. ryto iki 7 val. vak. Euclid Square Mall prekybos centre atidarys savo įstaigos skyrių, kuriame bus teikiama informacija ir pildomi mokesčių sumažinimo blankai. Tie, kurie gavo blankus paštu, prašom juos pasiimti su sa-

vimi. Tai padės skubiau užpildyti blanką.

Kontrolieriaus įstaigos skyriai bus atidaryti Great Northern Mall centre gegužės 22, Parmatown Mall centre gegužės 24 ir 25, ir Randall Park Mall centre taip pat gegužės 24 ir 25.

• Jonas Petronis, Los Angeles Lietuvių Tautinių Namų valdybos pirmininkas, gegužės 25 d. atskrenda į Clevelandą dalyvauti ALT S-gos seime ir Vilties draugijos susirinkime. J. Petronis, apsistos pas savo bičiulius muz. Julijų ir poniją Kazénus.

• Poetas Stasys Santvaras, kurio poezijos rinkinys "Buvimo pėdsakai" praeitą sekmadienį Clevelande buvo pristatytas lietuvių visuomenei, lydimas dr. Vytauto Mauručio lankėsi Dirvos redakcijoje.

STAIGMENA

Gegužės mėnesio staigmena Lietuvių klubo nariams ir jų svečiams — Augsburgio alus iš statinės, 75 centai už stiklą, o pilnas asotis augsburgietiško alaus tik \$3.50. Kanadietiška degtinė, tik vienos rūšies, 60 centų.

Šios specialios kainos tikrai iš ryto iki priešpiečių (11:30 val.) ir po pietų nuo 5:30 val. iki 8:30 val. vakaro.

Gintaro valgykloje kiek-

Maloniai kviečiame į

BALIŲ - KONCERTA

š.m. gegužės 26 d., šeštadienį, 8 v.v.

Lietuvių Namų salėje,

877 EAST 185 STREET, CLEVELAND, OHIO 44119.

Meninę programą atliks VLADAS VIJEIKIS iš Chicagos ir Clevelando jaunų vyrų — vienetas "UŽDAINUOKIM", vadovaujamas A. BIELSKAUS.

Bilietai kaina \$15.00 asmeniui, kuriuos telefonu galima užsakyti pas A. Jonaitį (531-4608), A. Mackuvienę (692-2031) ar E. Maslauskienę (692-1921).

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖ SĄJUNGA

Tautinių šokių šventės bilietai platinimo komisija. Sėdi K. Liutkutė, V. Ziedonienė. Stovi: J. Taorienė, A. Stungienė ir J. Velykio nuotr.

vieną dieną naujas meniu, kuriame paprastai yra ir vienas šviežios žuvies patiekalas. Žinoma, blynai, pagal dainos žodžius "tai skanumynai visų lietuvių" Gintare patys skaniausi.

Aplankykit Lietuvių klubą ir Gintaro valgyklą. Labai jūsų laukiame ypatinai šeštadienį ir sekmadienį, kai Gintaro šeimininkės savaitgalio svečiams paruošia ką nors specialiai labai skanaus.

Lietuvių klubo administracija

• Televizijoje (3 kanalas) šį trečiadienį, gegužės 9 d. 6 val. žiniose bus rodomi Grandinėlės šokiai.

• Ingrida Nasvytytė Vyto ir Militos Nasvyčių dukterė, Ohio jaunimo choro "Singing Angels" aktyvi narė, gegužės 13 d. 3 val. p. p. Music Hall dalyvaus metiniame choro koncerte. Su šia grupe Ingrida jau 7 metai intensyviai gastroliuoja po Ameriką, aplankė Europą, Japoniją ir Kiniją.

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• GEGUZES 12 D. New Yorko HARMONIJS kvarteto koncertas. Rengia Ateities klubas.

• GEGUZES 19-20 d.d. vyr. skaučių Zidinio parengimas - Tomo Kijausko keramikos skulptūros paroda.

• GEGUZES 26-27 D. Clevelande Lietuvių Namuose Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Seimas, banketas ir Vilties draugijos narių suvažiavimas.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

Neff Road...

Beautiful double, close to church and school. Owner financing 10%. Collinwood 4 bedrooms, aluminum sided, colonial garage, nice yard.

Information ask for Anton Cameo Realty 261-3900 Anton Matic 531-6787

HOUSES FOR SALE

Near Our Lady Church brick plus aluminum bungalow, 2 bedrooms, expension up.

Euclid brick, 2 family, 2 car garage, only \$65,000.

Off East 185 St., 3 bedrooms bungalow, full dining room, asking \$38,000.

GEORGE KNAUS

Realtor

481-9300

(19-20)

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

IR SOVIETŲ SĄJUNGĄ garantuotai pristatomi, padarius mums tiesiog susitarimą su VNESHPO-SYLTORG įstaiga, kuri tvaro siuntinių išvežimą į Sovietų Sąjungą.

Mes nepriklausom nuo jokių bendrovių agentūrų ir už siuntinių gerą pristatymą prisiimame pilną atsakomybę.

Jūs pilnai galite mumis pasitikėti atnešę savo daiktus paruoštus siuntimui arba išsigyti mūsų krautuvėje pagrintomis kainomis įvairių medžiagų ir daiktų tinkamų siuntimui.

Skambinkite ar aplankykite mus

VILLIAM OSADCIW
DMC DISTRIBUTER & IMPORT
3491 WEST 25 STREET,
CLEVELAND, OHIO 44109
Telefonas (216) 741 8082

KVIEČIAME VISUS Į

MOTINOS DIENOS PIETUS

GINTARO VALGYKLOJE,

877 EAST 185 GATVĖ,

sekmadienį, gegužės 13 d.,

nuo 12 val. iki 4 val. p. p.

Valgiaraštis (Menu):

Šviežių daržovių stalas, sriuba arba vaisiai.

Vienas patiekalas iš šių keturių: veršienos šnicelis, jautienos steikas, kiaulienos kepsnys, kepta žuvis.

Kugelis ar kepta bulvė, desertas ir kava.

\$7.95

Vaikams patiekalai pagal bendrąjį valgiaraštį

Būtinai prašom stalus užsisakyti iš anksto

531-2131

Lietuvių klubo administracija

DIRVA

• ALT S-gos Chicagos skyrius ruošia š. m. gegužės mėn. 20 d. (sekmadienį), 3 val. Lietuvių Tautiniuose namuose pirmojo Lietuvos valstybės prezidento Antano Smetonos 40-ties metų mirties paminėjimą.

Pagrindinę kalbą pasakys LŠST cv pirmininkas Karolis Milkovaitis.

Meninę dalį atliks mums visiems gerai pažįstami solistai Margarita ir Vaclovas Momkai.

Iėjimas veltui. Skyriaus valdyba kviečia visuomenę gausiai apsilankyti.

• Vytautas ir Jadvyga Didžiuliai, gyv. Ft. Lauderdale, Dirvai paremti atsiuntė 50 dol. Ačiū.

• Stasys Šimoliūnas, Detroit, atnaujindamas Dirvos prenumeratą pridėjo auką 13 dol. Ačiū.

• Prof. dr. Jokūbas Stukas, iš New Jersey, Dirvai paremti atsiuntė auką 20 dol. Ačiū.

DIRVOS RĖMEJAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

F. Lapinskas, S. Windsor 8.00
E. Krištaponis, San Angelo 3.00
A. Logucki, Granada Hill 2.00
A. Mockus, Miami 3.00
Los Angeles skyriaus
birutietės25.00
A. Sederavičienė, Omaha 3.00
M. Brazauskas, Baltimore 8.00
A. Reventas, Gulfport .. 8.00
A. Tveras, Chicago10.00
Rockfordo Pensininkų
Klubas15.00
V. Civenas, Phonex 3.00
A. Muliolis, Euclid 8.00
A. Verbickas, Chicago .. 3.00
H. Chvedukas, Toronto ..16.00
H. Bajalis, Los Angeles 10.00
Dr. J. Stukas, Watchung 5.00
J. Okunis, Flushing10.00
V. Girnius, Chicago13.00
M. Petrakis, Hemosassa 5.00
S. Bučmys, Dayton 4.00
A. Penkauskas, Willowick 3.00
V. Gruzdis,
St. Petersburg10.00
Z. Vyšniauskienė, Malvern 3.00
J. Kapočius, Australija .. 1.00
A. Tiškvienė,
Collinsville20.00
A. Čepulis, Phila. 5.00
M. Meiliūnas, Weston ..10.00
M. Gruzdis, Euclid 1.00
C. Modestas,
St. Petersburg 8.00
St. Šimoliūnas, Detroit ..13.00
A. Friedrich,
Laguna Niquel 3.00
A. Pečiulis, Santa Monica 3.00
Dr. F. Kaunas, Chicago 5.00
Dr. J. Stukas, New Jersey 20.00
V. J. Didžiuliai,
Ft. Lauderdale50.00
V. Langė, Lakewood 3.00
V. Glinka, Euclid 1.00
A. Simonaitis, Chicago .. 3.00
M. J. Pautienis,
Barnstable10.00
R. Glaubertas, Australia 3.00
J. Gudėnas, Euclid 8.00
Z. Dautartas,
Chesterland 3.00
Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

• Inž. Algirdas Idika iš Brazilijos lankosi JAV ir yra pasiekiamas šiuo adresu: 912 Fairway Dr., Palatine, Ill. 60067. Tel. (312) 991-9081.

• Agota Tiškvienė, iš Collinsville, Dirvai paremti atsiuntė 20 dol. Ačiū.

• "Lietuvių Dienos" žurnalo kovo mėnesio numerį randama:

Popiežius Jonas Paulius II apie šv. Kazimierą ir Lietuvą. Šv. Kazimiero kultas ir relikvijos. Mirė prof. J. Eretas. Juozo Ereto rankraštis. Sąlygos išlikti ištikimais tautai — dr. J. Eretas. Dviguba Vytauto Gedgaudo spaudos darbo sukaktis — Aleksas Laikūnas. Maskva ištrėmė "pavojingą" turistą. Pasikalbėjimas su naujuoju Lietuvos diplomatinės šefu, Karolio Milkovaičio "Saulėtekio upės" — J. Gliuda. Palaiminti šaltiniai — L. Andriekus.

Anglų kalbos dalyje randama: 1863-1864 metų sukilimas — H. L. Gaidys. Lietuvos himnas. Lietuvos istorija Petro Rimšos akimis — Robert Novak. Lietuva filatelijoje — Antanas Bernotas. Nesamonių politikoje — V. Bražėnas. Nacių medžioklė vadovaujama KGB. Paleistas, bet ne laisvas. Melu persunkta "Taikos" agitacija Lietuvoje. Diena, kada "valytojų valytojas, buvo išvalytas" — George Egri.

Žurnalas gausiai iliustruotas nuotraukomis.

Žurnalo prenumerata — 20 dol. metams, Kanadoje — 25 dol. Prenumeratas siųsti: "L. D." redakcijai, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, Ca. 90029.

• Dail. Telesforo Valiaus monografija išleidžiama lietuvių ir anglų kalbose š. m. birželio mėn. Kanadoje. Monografijos įžangoje žymus Kanados meno kritikas Paul-Duval įvertino Valiaus darbus kaip išlėkančią vertybę ateities laikams.

Monografiją papiginta kaina dar galima užsisakyti iki išleidimo datos.

Knygos kaina Chicagoje USA \$38, kituose miestuose \$41. Knyga išleisus, jos kaina Chicagoje bus USA \$46, kitur \$49.

Užsakymus priima Valerija Čepaitienė, 6722 So. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629. Telef. PR-8-5164.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

To work and live in a small congenial community and a 92 bed hospital. An affiliated of H.C.A.

Needed ICU & CCU CHARGE NURSES FOR 11-7 SHIFT

Apply call or write to TAMARA

GRANT BUIE HOSPITAL
101 CIRCLE DRIVE
HILLSBORO, TEXAS 76645
517-582-8425

(19-27)

ALT S-gos St. Peterburgo suruoštoje popietėje balandžio 24 d., dr. Danielius Degėsys skaitė paskaitą apie kūno kitimą metų eigoje. Nuotraukoje dalis svečių klausosi paskaitos.

ST. PETERSBURG

• Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos St. Peterburgo skyrius balandžio 24 d. Lietuvių klube suruošė gražią popietę, kur dr. D. Degėsys, svečias iš Clevelando, skaitė paskaitą, tema "Kūno kitimas metų eigoje". Popietę atidarė skyriaus pirm. V. Gruzdis, pakviesdamas J. Žvynį supažindinti susirinkusius su prelegentu. Klausytojų buvo apie 200, kurie turėjo progos išgirsti prelegento

St. Peterburge tautininkų popietėje balandžio 24 d., suruoštoje J. Žvynio iniciatyva, daug prisidėjusios talkininkės Žvynienė, Siaudikienė ir Cesnaitė. Nuotraukoje trūksta Krulikienės.

ALT S-gos St. Peterburgo skyriaus pirm. V. Gruzdis kalba su Vilties draugijos pirm. dr. Danieliu Degėsiu artėjančio tautininkų seimo reikalais.

gerai paruoštą, idomią paskaitą, pabendrauti tarp savęs ir pasivaišinti ponių paruoštais skanumynais.

• Dr. Jonas Vitkus, buvęs clevelandietis, aktyvus senosios kartos veikėjas, mirė Floridoje sulaukęs 90 amžiaus.

**WANTED
OWNER OPERATORS
RUN 48 STATES**
with late model equipment and must have refrigerated experience.
Call REX MCKENZIE
713-522-6147
TEXAS WATTS 1-800-392-4089
CIRCLE G. DISTRIBUTING
CO. INC. (19-20)

St. Peterburgo lietuvių klube susitikę kultūrinėje popietėje balandžio 24 d. Vliko pirm. dr. K. Bobelis, prel. J. Balkūnas, Stasys ir Prudencija Jakubauskai, dr. Danielius ir Roma Degėšiai.